Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 15 גראָשען — היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 21 | Łódź, Poniedziałek 25 stycznia 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאָדז, מאָנטאג, י״ז שבט תרצ״ב | № 21

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

היטלער=לייט גרייטען פערטיידיגען די יודען

זייער סאָלידאַרישקייט און אנערקענונג פאַר די ענדעקעס

בערלין, 24. (סב. טעל.) די היטלעריסטען האָבען פערשפרייט איבער גאַנץ דייטשלאַנד אַן אויפרוף, אין וועלכען עס ווערט ערקלערט, אַז דער פרייטאָגדיגער פאָגראָם אויף די יודישע סטודענטען איז בלויז געווען אַן אָנהויב...

זיי וועלען זיך ערשט רעכט בעהמען צו די יודען — ביז זיי וועלען זיי פערטיליגען.

אינ׳ם אויפרוף ווערט אויך, צ. א. געלויבט די פוילישע ענדעקעס...

דער אויפרוף ענדיגט זיך מיט דעם היטלער־לידעל:

„ווען יודען־בלוט פאָן מעסער שפריצט
דאַן גייט עס ריכטיג וואָהל...

איינער פון די יודישע סטודענטען, וועלכער איז שווער פערוואונדעט געוואָרען, און ליגט אין שפיטאַל, גוססט.

אפיציעלע הכחשה פון דער דייטשער רעגירונג

בערלין, 24. (סב. טעל.) די דייטשע רעגירונג לייקענט אָפּ אָפיציעל די קלאַנגען, וואָס האָבען זיך פערשפרייט, אַז דייטשלאַנד זאָל האָבען בדעה אוועקצוגעבען פראַנקרייך די באַהנען פאַר די חובות.

בלוטיגער צוזאַמענשטויס צווישען היטלעראָווצעס און קאָמוניסטען

בערלין, 24. (סב. טעל.) אין איינעם פון די אַרבייטער־קוואַרטאַלען איז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענשטויס צווישען היטלער־לייט און קאָמוניסטען.

איין היטלעריסט איז דערהרג׳עט געוואָרען.

א חרבן איז דער וואַרשאָווער גמינע

צוליב א גוטע קרקע אויפ׳ן בית-עולם

וואַרשא, 24. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט פאַרנאַכט האָבען זיך אין לאָקאַל פון דער וואַרשאָווער קהלה אריינגעריסען אַ חברה פון דער אונטערוועלט און אָנגעמאַכט דאָרט אַ חורבן.

זיי האָבען אויסגעהאַקט אין לאָקאַל אַלע שויבען, און געדראָהט מיט שלאָגען די דאָזאָרעס.

די סיבה איז געווען, וואָס איינער פון זייערע לייט איז געשטאָרבען, און זיי האָבען פערלאַנגט פאַר איהם אַ גוטע קרקע אויפ׳ן גענשער בית עולם...

ס׳איז אָנגעקומען פאָליציי, און זיי צוטריבען.

900 קילא שלום=פעטיציעס

לאָנדאָן, 24. (ספּ. טעל.) נעכטען זענען אָפּגעשיקט געוואָרען פונדאַנען קיין גענף 9 גרויסע קאָסטענס, וואָס וועגען 900 קילאָ, וועלכע ענטהאַלטען שלום־פעטיציעס מיט 2,240,000 חתימות, וואָס זענען צונויפגעזאַמעלט געוואָרען דורכ׳ן אינטערנאַציאָנאַלען פרויען־פערבאַנד פאַר שלום־פראָפּאַגאַנדע אין ענגלאַנד.

אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן אוועקשיקן די דאָזיגע קאָסטענס, האָט דער אינטערנאַציאָנאַלער פרויען־פערבאַנד איינגעצייכנט אַ שלום־מאַניפעסטאַציע אין וועלכער עס האָט אָנטיילגענומען דעם געוו. אויסטרן־מיניסטער הענדערסאָן ווייב.

כידוע, איז הענדערסאָן דער פאָרזיצער פון דער ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ.

פעטיציע פון 2 מיליאָן ענגלענדער צו מאַכען א סוף צו די בעוואָפנונגען

דער פיהרער פון דער אַקציע לאָרד סעסיל (צ) גיט איבער אַ קליין מיידעלע די פעטיציע, זי זאָל עס דערלאַנגען אין די גענעריגע הענד

לעצטע באָמבע=אויפרייסען אין א״י אַן׳אָרגאַניזירטע אַקציע

פאָליציי אויף די שפורען פון די פערברעכער

ירושלים, 24. (יט״א טעלעגראַפיש) דער פאָרזיצער פון דער קהלה אין חיפה, האָט בעזוכט דעם חיפה׳ער דיסטריקט־קאָמיסאַר, וועלכען ער האָט אויפמערקזאַם געמאַכט אויף די בעונרוהיגונג פון דער בעפעלקערונג צוליב די לעצטע באָמבען־אויפרייסען. דער דיסטריקט־קאָמיסאַר האָט ערקלערט, אַז די לעצטע באָמבען־אויפרייסען זענען נישט קיין צופעליגע, זיי זענען אַ רעזולטאַט פון אַ פלאַנמעסיגער אַקציע. די פאָליציי ווענדעט אָן אַלע מיטלען צו כאַפּען די אָרגאַניזאַטאָרען פון די באָמבע־אויפרייסען. די פאָליציי איז שוין אויף די שפורען, ס׳איז אָבער נאָך פריהצייטיג דערוועגען מיטצוטיילען

עס ווערט פערפיהרט א פּראָצעס

געגען די שולדיגע אין די ווילנער אַנטיסעמיטישע עקסצעסען

וואַרשא, 24. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) לויט אַ פעראָרדנונג פון יוסטיץ־מיניסטעריום ווערען צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט דער געוועזענער ווילנער סטאַראָסטע און אַ גאַנצע רייה העכערע פאָליציי־בעאַמטע וועלכע ווערען אָנגעקלאָגט, אַלס די שולדיגע אין די אַנטיסעמיטישע אונרוהען אין ווילנע, וואָס זענען פאָרגעקומען מיט עטליכע חדשים צוריק.

זיי ווערען אָנגעקלאָגט לויט אַזעלכע פּאַראַגראַפען אין וועלכע עס זענען פאָראויסגעזעהען גרויסע שטראָפען.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אַז ווילנע איז די איינציגע שטאָט, וואו עס ווערען געשטעלט פאַר׳ן געריכט די שולדיגע אין די סטודענטען־אומרוהען.

אויסטרן=מיניסטער זאַלעסקי אָנגעקומען קיין פּאַריז

פּאַריז, 24. (סב. טעל.) היינט בייטאָג איז דער פוילישער אויסערן־מיניסטער זאַלעסקי אָנגעקומען קיין פּאַריז.

פּרובען פון א מלוכה-איבער-קעהרעניש אין עסטרייך

ווין, 24. (סב. טעל.) דער אָרגאַן פון די לינקע סאָציאַליסטען „דער אַוואַנגאַרד" איז נעכטען קאָנפיסקירט געוואָרען, מחמת ער האָט ענטהאַלטען אַלאַרמירענדע ידיעות וועגען די הכנות פון די רייכסוועהר צו מאַכען אַ פּוטש.

לויט דער „ווינער אַלגעמיינער צייטונג" זאָל שוין זיין געווען אַ פּלאַן פון אַדורכפיהרען אַ מלוכה־אומשטורץ דעם 24. ד. ח. און דער ענין איז דערווייל אָפּגעלייגט געוואָרען, מחמת טעכנישע טעמים.

לויט ווי די „נייעס ווינער עקסטראַבלאַט" איז מודיע, ווילט איצט דער פירשט שטאַרהעמבערג אין בערלין, וואו ער פיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט הינדענבורג׳ן מכוח׳ן בעקומען אַ גרויסע סובווענץ צו פינאַנסירען אַ מלוכה־אומשטורץ אין עסטרייך.

עס ווערען בטל די וויזעס

צווישען טשעכאָסלאָוואַקיע און די פעראייניגטע שטאַטען

פּראַג, 24. (סב. טעל.) מיט׳ן 1. פעברואַר ה. י. ווערט בטל די פליכט צו וויזירען פּעסער אין דער פּאַסאַזשיר־בעוועגונג צווישען טשעכאָסלאָוואַקיע און די פעראייניגטע שטאַטען.

אַן׳אויסנאַהם בילדען נאָר די עמיגראַנטען, וועלכע זענען אויך ווייטער מחויב צו מאַכען וויזעס.

ב״ה

די יאַטקע פון
אברהם גאָלדבערג
עלעם-גאַס 9
שטעהט פון היינט אָן אונטער דער השגחה פון׳ם
ראַבינאַט און ועד הכשרות ביי דער יוד.
קהלה אין לאָדז.
א׳ יתרו צ״ב.
540

בעקאַנטמאַכונג.
זונטאָג, דעם 31. יאַנואַר 1932, 6 אָוונט
וועט אין לאָקאַל פון קליינהענדלער־פעראיין, פּיעט־ריקאָווער 6 פאָרקומען די 2-טע אַלגעמיינע
פערזאַמלונג
וועגען דער ליקווידאַציע פון דער לאָדזער
קליינהענדלער-באַנק, פעטריקאָווער 18
טאָג-אָרדנונג: ליקווידאַציע.
דער ראַט און פערוואַלטונג.
424

געלעגענהייטס=קויף!
צוליב אַבריזע איז פאַרקויפען
צו פערקויפען ביליג
אַ שלאָפצימער און עס=צימער
אין בעסטען צושטאַנד.
צו ערפאַהרען זאַכאָדניא 21, וו. 8.
242

„לבת הצדק", לאָדז, ציגעל=גאַס 17.
פיזיקאַלישטעראַפּישער קאַבינעט
אין טעטיג טעגליך פון 11—1 מיטאָג און פון 4 ביז 6 אָוונט געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאָקטאָר-ספּעציאַליסט.
קוואַרץ=לאַמפּ. די טערמיע, סאָלוקס. עלעקטרישע בעדער.
237

יוד. פרויען-פערבאַנד „וו. י. ז. א.", לאָדז.
מיטוואָך, דעם 27-טען יאַנואַר, 9 אָוונט וועט דער יונגער דיכטער
ישעיהו שפּיגעל
האַלטען א פּאָרטראַג א. ד. ט.:
„דער אידעען=קאַמף אין דער יוד. דיכטונג"
נאָכ׳ן רעפעראַט — רעציטאַציעס פון אייגענע שאַפונגען.
436

אַכטונג, קאַמאַשען=מאַכער!
היינט, מאָנטאָג, דעם 25-טען ד. ח. 8.30 אָוונט קומט פאָר
אין לאָקאַל פון צעך, פּאָלודניאָווא 4 — א פערזאַמלונג
פון אַלע מאַגאַזין=שטעפּער, מיטלידער און נישט מיטגלידער, וועגען רעגולירען די לאַגע און די בעציהונגען אין פאַך.
עס וועט אויך אָנטיילנעהמען א פאָרשטעהער פון געזעלשאַפט „אָרט".
מאַגאַזין-שטעפּער! אין אייער אייגענעם אינטערעס ווערט איהר געבעטען פּינקטליך צו קומען.
די צעך=פערוואַלטונג.

פרענטש=בעריכט – א שטארקער קלאפ

רעוואלוציעס פון „דזש. קראניקל" און די ערקלערונגען פון קאלאניאל-אמט

לאנדאן, 24 (יט"א טעלעגראפיש) די צייטונג „דזשואיש קראניקל" האט פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל א. ג. „פרענטש-בעריכט – א שטארקער קלאפ".

אינ'ם דאזיגען ארטיקעל ווערט געבראנגט א גאנצע רייה רעוועלאציעס.

לויט די ידיעות פון דער דערמאנטער צייטונג, האט פרענטש, דער דירעקטאר פון לאנד-ענטוויקלונגס-פלאן אין ארץ-ישראל בעהויפטעט, אז דער יודישער איינוואנדערונגס-שטראם קיין ארץ-ישראל בילדעט א גרויסע געפאהר פאר דער אראבישער לאנדווירטשאפטליכער בעפעלקערונג.

פרענטש זאגט זיך אויך ארויס אין זיין בעריכט, וואס ער זאל שוין האבען צוגעשטעלט דער ענגלישער רעגירונג, פאר א ווייטערדיגער בעגרענצונג פאר דער יודישער עמיגראציע, און פאר אונמעגליך מאכען די יודען ווייטער צו קויפען באדען אין ארץ-ישראל.

לאנדאן, 24 (יט"א טעלעגראפיש) אין צוזאמענהאנג מיט די רעוועלאציעס פון „דזשואיש כראניקל", האט יט"א זיך געווענדעט צום קאלאניאל אמט וועגען אויפקלערונגען.

דער קאלאניאל-אמט האט ערקלערט, אז דער ערשטער טייל פון פרענטש'ס בעריכט איז פערטיג און געפינט זיך שוין אין קאלאניאל-אמט. דאגעגען דער צווייטער טייל, וועלכער איז, אגב, דער וויכטיגסטער און אין וועלכען ס'געפונען זיך פרענטש'ס אויספיהרונגען, איז נאך נישט פערטיג, דערפון איז צו דרינגען, אז אלע השערות וועגען פרענטש'ס פעסטשטעלונגען דארפען בעטראכט ווערן פאר מריה-נייטיג.

אין קאלאניאל-אמט האט מען ווייטער ערקלערט, אז איידער מ'וועט אננעהמען פרענטש'ס בעריכט, וועלען פריהער אויסגעהערט ווערען מיינונגען פון די פעראינטערעסירטע צדדים, ד. ה. יודען, אראבער און ארץ-ישראל-רעגירונג, ערשט דאמאלס וועט אנגענומען ווערען א שטעלונג צו פרענטש'ס בעריכט. ביז איצט, ערקלערט דער קאלאניאל-אמט, זענען אלע ידיעות וועגען פרענטש'ס בעריכט גרונדלאז.

פרוי קאראוואי,

איז די ערשטע פרוי, וועלכע איז געוועהלט געווארען אין אמעריקאנער סענאט

פאליטישער קריזיס אין ענגלאנד

לאנדאן, 24. (ספ. טעל.) די קאנסטיטוציע פלענער פון מאקדאנאלדן האט ארויסגערופען א צורודערונג אין די פאליטישע קרייזען.

דער עיקר פעראורטיילען די רעגירונג די מיטגלידער פון דער לייבאר-פארטיי, ווי אויך דער עקסטרעמער פליגעל פון די קאנסערוואטיווע.

לייכטער בעטראכטען דעם ענין די ליבעראלען.

בלויז די מעסיגע גרופע פון די קאנסערוואטיסטען האלט, אז אין דער איצטיגער סיטואציע איז דער בעשלוס פון דער רעגירונג א קנאפער בייז.

אזא שטעלונג פון די קאנסערוואטיסטען, וועלכע האבען אנ'אבסאלוטע מעהרהייט אין פארלאמענט, דערקלערט זיך דערמיט, וואס בילדענדיג דעם קאבינעט פון נאציאנאלען אחדות, האט מאקדאנאלד בעקומען א פערזיכערונג פון קעניג, דאס אין פאל, ווען דער פרעמיער וועט מוזען דימיסיאנירען, וועט ער בעקומען דאס רעכט צו פונאנדערלאזען דעם פארלאמענט.

ס'איז אבער א ספק, צי מאקדאנאלדס כוונה וועט בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן פארלאמענט, וועלכער קומט זיך צונויף דעם 2-טען פעברואר.

די סיטואציע ענטהאלט אין זיך אלע עלעמענטען פון א טיפען פאליטישען קריזיס

אמעריקאניש גאלד איז פראנקרייך

פאריז, 24 (ספ. טעל.) ג'כטען איז אנגעקומען קיין האוור די שיף „פאריז" פון ניו-יארק.

די דאזיגע שיף האט אויסגעלאדענט 273 קאסטענס גאלד אין דעם ווערט פון 11,394,494 דאלער, אלס ווייטערדיגע איבערזענדונג פון דער „פעדעראל רעזערוו-באנק" פאר דער פראנצויזישער באנק".

דאס הייסט ענטוואפנונג

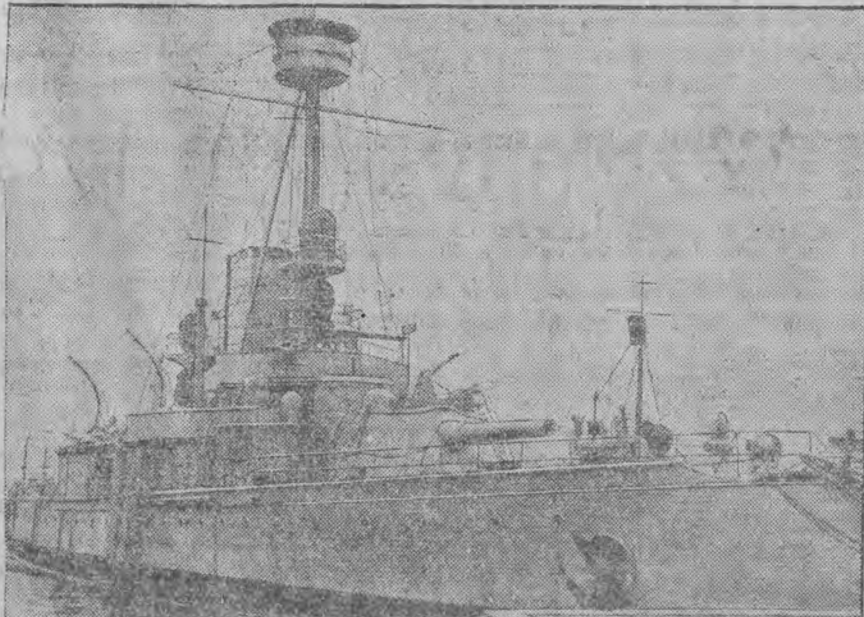

די שוועדישע פאנצערשיף „ניארד" ווערט פערוואנדעלט אין א וואוין-הויז פאר היימלאזע.

אויפגעלייזט דעם יעזואיטען-ארדען

מאדריד, 24 (ספ. טעל.) דער מלוכה פרעזידענט האט אונטערגעשריבען א דעקרעט וואס לייזט אויף דעם יעזואיטען-ארדען.

געשטארבען דער גענעראל שטשערבאטשאוו

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) מען איז מודיע, אז אין רומעניען איז געשטארבען אין עלטער פון 72 יאהר דער גענעראל דימיטרי שטשערבאטשאוו, געוועזענער אדיוטאנט פון צאר.

אין יאהר 1914 איז ער אין דער שפיץ פון'ם רוסישען מיליטער א"יי אין לעמבערג.

יודישער פילאנטראפ בעזארגט 1200 ארבייטסלאזע מיט שפייז

ניו-יארק. (י"א) דער יודישער פילאנטראפ אין דעטראיט הערמאן ראדנער האט געעפענט א צווייטע אומזיסטע קיך, אין וועלכער עס וועלען בעשפייזט ווערען 1200 ארבייטסלאזע.

הערמאן ראדנער האט אפיגנירט 25,000 דאלאר פאר דער נייער קיך. אין דער ערשטער קיך פון הערמאן ראדנער זענען איז משך פון 3 חדשים בעשפייזט געווארען 110.000 ארבייטסלאזע.

בלוטיגער ארעסטאנטען=בונט אין ענגלאנד

3 הונדערט ארעסטאנטען האבען זיך צובונטעוועט

שווער-פערוואונדעט 12 וועכטער און 70 ארעסטאנטען

לאנדאן, 24. (ספ. טעל.) היינט האבען זיך צובונטעוועט 300 ארעסטאנטען אין דער היגער טורמע „פרינסעס-טאון".

דער קאמף צווישען די ארעסטאנטען און די טורמע-וועכטער האט גענומען א בלוטיגען פערלויף: עס זענען שווער פערוואונדעט געווארען 12 טורמע-שומרים און 70 ארעסטאנטען.

דער בונט איז איינגעשטילט.

פעראיין פון „געמישטע נאציעס"

דאס סטודענטען-רעכט איז עסטרייכישען פארלאמענט

וויען. (יט"א) די עסטרייכישע רעגירונג האט אריינגעטראגען אין פארלאמענט דעם בעקאנטען געזעץ-פראיעקט פון סטודענטען-רעכט אויף די עסטרייכישע הויכ-שולען, דער געזעץ-פראיעקט טיילט איין אלע סטודענטען (אויך אויסלענדער אין נאציאנאלע איינהייטען אדער אין א. גער. „סטודענטען-נאציעס". ווער עס וויל נישט געהערען צו א בעשטימטער סטודענטען-נאציע (למשל קאמוניסטען, יודיש-דייטשע אסימילאנטען, משומדים) קען געהערען צום פעראיין פון „געמישטע נאציעס".

אין דער עסטרייכישער עפענטליכקייט פיהרט זיך נאך אלץ א קאמף איבער דער פראגע, צי בעדייט דאס דאזיגע סטודענטען-רעכט די איינפיהרונג פון ראסישען פאלקס-בירגער-פרינציפ אלס געגענזאץ צום שטאט-בירגער פרינציפ, אדער הייסט עס פאקטיש מינאריטעטען-רעכט אלס צוגאב צום שטאטס-בירגער-רעכט. די ליבעראלע און אס-מי-לאנטארישע קרייזען פון דער וויענער יודישער בעפעלקערונג בעקעמפען ווייטער דאס סטודענטען-רעכט, מחמת זיי זענען שארפע געגנער פון יעדער נאציאנאל-יודישער מינאריטעטען-פאליטיק.

די רעגירונג האט איבערגעגעבען דעם וויענער קהלה-פרעזידיום א קאפיע פון געזעץ-פראיעקט, כדי אויסצוהערען די מיינונג פון דער קהלה וועגען דעם געזעץ. מען האלט פאר זיכער, אז דאס געזעץ וועט אין די נאהענטסטע וואכען אנגענומען ווערען אין פארלאמענט געגען ווידערשטאנד פון די סאציאל-דעמאקראטען.

טשעכאסלאוואקישע צער-בעלי חיים-געזעלשאפט

בעשליסט נישט צו קעמפען נעגען יודישער שחיטה

פראג, (יט"א אויף אנ'עפענטליכער פערזאמלונג פון דער טשעכאסלאוואקישער „צער-בעלי חיים-געזעלשאפט איז בעשלאסען געווארען נישט צו פיהרען קיין שום אקציע פאר'ן פערבאט פון דער יודישער שחיטה אין טשעכאסלאוואקיי.

פעטיציע פון שומרי=שבת אין ניו-יארק

ניו-יארק. (יט"א) דעם פארלאמענט פון די שטאט ניו-יארק איז פארגעלעגט געווארען א פעטיציע מיט 10,000 אינטערשריפטען וועגען ערלויבען יודישע סוחרים צו האלטען אפען זייערע געשעפטע.

די דאזיגע אינטערשריפטען זענען געזאמעלט געווארען דורך די „שומרי שבת", כדי אויסצופיהר'ן, אז יודישע סוחרים זאלען נישט מוזען רוהען צוויי טעג אין דער וואך

נישטא קיין אנטיסעמיטישע בעוועגונג אין יוגאסלאוויע

בעלגראד (יט"א) אויף דער עפענונגס-זיצונג פון נייעם יוגאסלאווישען סענאט, וואס איז דא די טעג פארגעקומען, האט דער פרעזידענט פון סענאט ד"ר אנטע פאוועליטש צוו. אנד. בעריהרט אויך די לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג.

„יוגאסלאוויען קאן נישט קיין מינדערהייטס-פראגע אין שארפערער פארם — האט ערקלערט ד"ר פאוועליטש. אונז איז אויך נישט בעקאנט דער אנטיסעמיטיזם אלס בעוועגונג. עס איז אויך נישט געקומען צום אויסדרוק קיין שום אקציע פון ראסען און רעליגיאנס-האס".

פאדערעווסקי-קאנצערטען אין ניו-יארק

ניו-יארק, 24. (ספ. טעל.) היינט איז פארגעקומען א קלאוויר-קאנצערט פון איגנאצי פאדערעווסקי, וועלכער האט געהאט א שטורמישען ערפאלג.

דעם 8. פעברואר ווערט דער קאנצערט איבערגע'חזר'ט אין דעם ריזיגען קאנצערט-זאל „מעדיסאן-סקווער-גארדען", וואו עס גייען אריין 15,000 מאן, און די פולע הכנסה קאן זיין 30,000 דאלאר.

פאדערעווסקי גיט די קאנצערטען לטובת די ארבייטסלאזע מוזיקער.

נייע 12000 יודישע אינדוסטרי ארבייטער אין קיעוו

מאסקווע (יט"א) אויף דער קאנפערענץ פון ארבייטער-קארעספאנדענטען, וואס איז די טעג פארגעקומען אין קיעוו איז מיטגעטיילט געווארען, אז אין משך פון יאהר 1931 זענען אין די מלוכה'שע אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען בעשעפטיגט געווארען נייע 12'000 יודישע ארבייטער.

פערניכטעט 67 מצבות אויף א בית-עלמין אין דייטשלאנד

בערלין (יט"א) פון בוטענהיים – הירשייד טיילט מען מיט, אז דארט איז געשענדעט געווארען דער יודישער בית-עלמין. די כוליגאנישע אנפאלער האבען פערניכטעט 67 מצבות. דער שאדען בעטרעפט פיל טויזענד מארק. עס ווערט געפיהרט א שטרענגע אויספארשונג.

אלדייטשע קאנפערענץ פון מזרח=יוד. ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד

בערלין. (י.ט.א.) די טעג איז דא פארגעקומען די זיבעטע אלדייטשע קאנפערענץ פון רייכס-פערבאנד פון מזרח-יודישע ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 71 דעלעגאטען פון אלע דייטשע פראווינצען.

ד"ר. קארעץ האט געהאלטען אנ'אויספירליכען רעפעראט וועגען דער לאגע פון די מזרח-יודען אין דייטשלאנד. אין די דעבאטען האבען זיך בעטייליגט מעהרערע דעלעגאטען. נאך די דעבאטען זענען אנגענומען געווארען צוו. אנד. פאלגענדע רעזאלוציעס:

עס ווערט פראטעסטירט געגען דעם געזעץ-פראיעקט פון דער רעגירונג וועגען דער ארגאניזאציע פון יודישע קהלות וועגען אין דייטשלאנד, וואס פערשמעלערט די קאמפעטענצען פון די קהלות און ענטהאלט אויך די מעגל'כקייט פון צוגעהמען די קהלה-רעכט ביי אויסלענדישע יודען, וואס וואוינען אין דייטשלאנד.

עס ווערט פראטעסטירט געגען די נאציאנאל-דעמאקראטישע ארויסטרעטונגען געגען יודישע סטודענטען אויף די פוילישע הויכשולען.

די קאנפערענץ פאדערט אויף די עקזעקוטיווע צו פיהרען א ברייטע קולטור-טעטיגקייט צווישען די מזרח-יודען אין דייטשלאנד און בעזונדערס זארגען פאר דער ערציהונג פון דער מזרח-יודישער יוגענד.

די קאנפערענץ ווייזט אן אויף דער קאטאסטראפאלער לאגע פון די מזרח-יודען אין דייטשלאנד און פאדערט אויף די עקזעקוטיווע צוזאמענארבייטען מיט אנדערע קערפערשאפטען און די קהלות לטובת דער פערבעסערונג פון דער לאגע.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 25 יאנואר 1932

דייטשע יוגענד

דער שעף־רעדאקטאר פון „בערלינער־טאגעבלאט" טעאדאר וואלף ווידמעט זיין נעכטיגען לייט־ארטיקעל דעם פראבלעם פון דער מאדערנער דייטשער יוגענד אין צוזאמען־מיט די וויסטע עקסצעסען פון די היטלער־אורצעס אויף דער אוניווערזיטעט אין בערלין. מען קאן נישט מסכים זיין מיט דעם אנאליז פון דעם גלענצענדען דייטשען פובליציסט, (טעאדאר וואלף אליין איז א יוד), הגם דאס מינערט לחלוטין נישט דעם יודישען שמערץ און עמפערונג פאר דער געגענווארט און דעם גרויל פאר דער היטלעריסטישער פראקטיק אין דער צוקונפט. מיר ברענגען פון ארטיקעל איינינע שטעלען. די רעד.

די יוגענד איז היינט א פאקטאר פון דער פאליטיק, וואס ווערט אלזייטיג בעטראכט מיט אויפמערקזאמקייט. זי שרייט „האך" און זי שרייט „נידער" און פונקט אזוי ווערט זי אויך הויכגעשעצט, אדער נידערגעשריגען. אין די לעצטע צוויי־צעהנדליג יאהר האט זי דורכגעמאכט זעהר פערשידענע ענטוויקלונגען. יעדער דור האט זיין אייגען פנים; דער בוים גיט שטענדיג ארויס נייע צווייגען. די איצטיגע 15־יעהריגע דארפען אין קיין פאל נישט זיין ענליך צו די פריהערדיגע; און אפשר קומט שוין ווידער א גאנץ נייע יוגענד, וועלכע איז אונז נאך גאר נישט בעקאנט.

מיט א געוויסער צייט צוריק האב איך אין א געשפרעך מיט דעם פרייבורגער פראפ. וויטקאפ, וועלכער האט ארויסגעגעבען די הערליכע קריגס־בריף פון די געפאלענע סטודענטען, געפרעגט צי די דאזיגע הייליגע דאקומענטען פון אנשטענדדיגסטע געדאנקען, פון שטארקסטען און צארטסטען איגערליכען לעבען, פון שטוינונגס־ווערטער בילדונג און פערכאפענדען קאמף מיט די גרויסע פראבלעמען פון דער מענשהייט, צי זיינען די דאזיגע בריף נאר זארגפעלטיג אויסגעקליבענע דאקומענטען פון אויסדערוועהלטע, אדער זיי זיינען אין א געוויסער מאס אין איינקלאנג מיט דער גרעסטער צאהל פון די געזאמעלטע 12.000 בריף. געוויס זיינען דא פאראן בעדייטענדע אונטערשידען, אבער אהן ספק איז אין די לעצטע יאהרען פון דער ווילהעלם־מלוכה ארויסגעקומען פון דער דייטשער יוגענד־בעוועגונג מיט איהר גייסטיגען אויפבויז א דור, וואס זיין אידעאליזם האט זיך נישט בעגנוגענט מיט דער סטודענטען־קנייפע און וואס האט זיך דעם פערגליווערטען אופן פון דענקען אקעגענגעשטעלט מיט א זעלבסטשטענדיגען אורטייל.

ווען די דאזיגע גענעראציע האט נאר וואס אויסגעשפרייט די פליגעל, איז זי צושמעטערט געווארען דורך די גראנאטען פון קריג. פון די, וועלכע זיינען געבליבען לעבען, זיינען די שוואכערע זעעליש צוקלאפט געווארען, די מעהר שטארקע האבען געזוכט ווידער זיך איינצוארדנען ביי עפעס אן ארבייט, און דא האבען זיי זעהר גיך אין די נעכטיגע חברים געפונען דעם פארטייאיש פערבלענדעטען שונא, און דעם עגאאיסטישען פערטרעטער פון פרעמדע קאסטען־אינטערעסען, אדער די האבען אין פרייע מיליטער־אפטיילונגען און קאמפס־פערבאנדען ווייטער פארטגעזעצט די קריגס־אוואנטורעס.

די 20־יעהריגע פון היינט זיינען ביים סוף פון קריג אלט געווען 7 יאהר, און האבען געטראגען קורצע הייזלעך, און זייערע געדאנקען און זייערע פאנטאזיעס וועגען די אונגעהויערע פערגאנגענע געשעהענישען ווערען מעהרסטענטיילס פארמירט דורך די אנשויאונגען פון זייער סביבה. זעהר פיל פון זיי לעבען דורך א שרעקליכע טראגעדיע פון דער צייט. וואנדערענדיג פון טיר צו טיר, האבען זיי נאך נישט געפונען קיין בערוף, קיין ארבייט. קיין פערווענדונג פאר זייער קראפט און פאר זייערע קענטענישען. אדער די זיינען נאך א קורצען גליקליכען אנהויב ארויסגעשטויסען געווארען פון גן־עדן. אנדערע און צו זיי געהערט לײדער נישט קיין קליינער טייל פון דער היינטיגער סטודענטענשאפט — האלטען זיך פאר בעעולה'ט דערמיט, וואס זיי קענען נישט פונקט אזוי ווי זייערע פאטערס בעקומען די פריווילעגיע פון א בעקוועמען בעאמטען־קאריערע, נאר זיי מוזען קאנקורירען מיט די פראלעטאריער פון דער דעמאקראטיע. און מען ווייסט טאקע, און מען האט עס נאך וואס ווידער אמאל איבערגעלעבט, ווי א דאנק דער ווילדקייט פון כוליגאנישען המון איז דער ראיאן פון אוניווערזיטעט געווארען אן ערזאץ פון אמאליגען קווארטאל פון דער אונטערוועלט.

מען דארף קיין ווארט נישט זאגען געגען ארימע אדער שווער קעמפענדע סטודענטען, וועלכע רעכענען צו געפינען דעם אויסוועג פון דער נויט דארט, וואו די טיר פיהרט אין א נאך ערגערע פינסטערניש און וועלכע לאזען זיך אונקריטיש בעצויבערן פון גלאטיג פליסענדע רעדעס. די גאנצע קריטיק דארף געווענדעט זיין געגען די, וואס זייער עם־הארצות און גראבקייט האט שוין ארויסגערופען עמפערונג אפילו ביי מאנכע רעכטע פראפעסארען. אונזערע צוקונפטיגע ריכטער, אונזערע צוקונפטיגע בעאמטע.... ס'איז שוין גענוג שלעכט ווען דער באק ווערט געמאכט פאר גערטנער, אבער נאך ערגער איז, ווען דער באק איז אפילו קיין באק נישט, נאר ווילד געווארענע שאף.

בעריהמטער דייטשער פילאזאף געווארן היטלער'ס א חסיד

ער טרייסט די יודען, אז ביז היטלער וועט קומען צו דער מאכט, וועט דער אנטיסעמיטיזם אפגעשוואכט ווערען

וויען (פ"א) איגנס. ראבערט שטריקער פערעפענטליכט אין דער „נייער וועלט" א בריף, וואס דער בעריהמטער דייטשער קולטור פילאזאף גראף הערמאן קייזערלינג, דער גרינדער פון דער דארמשטאדטער „שולע דער ווייזהייט", האט געשריבען צום יודישען געלעהרטען פראף. ד"ר יעקב נאכט פון דעם שטראסבורגער יודיש־וויסענשאפטליכען אינסטיטוט.

גראף קייזערלינג האט מיט א קורצער צייט צוריק געהאט געהאלטען אין שטראסבורג א רעפעראט וועגען דעם „נייעם אייראפא" און ארויסגעזאגט געדאנקען, וואס שטעהען אין בולטען געגענזאץ צו דער „פילאזאפיע" פון היטלעריזם. היות נאך פאר דעם רעפעראט האט זיך אין דער וויענער „נייער וועלט" געהאט בעוויזען אן ארטיקעל פון ראבערט שטריקער, אין וועלכען דער בעריהמטער דארמשטאדטער פילאזאף ווערט פארגעשטעלט אלס אנהענגער פון היטלעריזם, האט פראף. נאכט זיך געווענדעט מיט א בריף צום גראף קייזערלינג, בעטענדיג איהם אויפצוקלערען די געדאנקען, וואס ער האט ארויסגעזאגט אין זיין שטראסבורגער רעפעראט און זיינע מיינונגען אין אן ארטיקעל, וועלכער האט ראבערט שטריקער'ן בעדינט אלס יסוד פאר דער פעסטשטעלונג, אז גראף קייזערלינג ציהט צום היטלער'שען נאציאנאל־סאציאליזם.

אויף דער דאזיגער מעלדונג האט גראף קייזערלינג געענטפערט מיט א בריף, אין וועלכען ער שרייבט צו. אנד.:

„איהר טארט נישט אורטיילען די היטלער־בעוועגונג לויט דעם, וואס זי טרעט איצט ארויס געגען די יודען, נאר לויט דעם, וואס די דאזיגע בעוועגונג בעדייט פאר די דייטשען. דער היטלעריזם איז אהן ספק דער קריסטאליזאציע־פונקט פון א געוואלטיגער נאציאנאלער בעוועגונג, פון א זעלבסטפארשטענדיגער רעאקציע מצד א שטארק פאלק, געגען צו פיל עקספלואטאציע און בעשפיצונג. אין דער דאזיגער בעוועגונג געהען אריין אלע בעסטע קרעפטען. דאס גיט די זיכערקייט, אז אין עטליכע חדשים ארום וועלען אין דער בעוועגונג אויפקומען אין הינטערגרונד די אומגעלומטע אידעען פון ראסען־פאנאטיזם. די דייטשען זיינען נישט קיין רעוואלוציאנער פאלק. דעריבער עסען זיי קרימינאל נישט אזוי היציג ווי זיי קאכען. די נאציאנאל־סאציאליסטישע בעוועגונג דארף מען פערשטעהן אלס פערשטארקטען ווידערקול פון דער ווידערגעבורט פון דער פרייהייטס־בעוועגונג פון יאהר 1813.

..דאס איז דער אמת. דאס אנטיסעמיטישע אין דער היטלער־בעוועגונג פערארטייל איך דורכאויס. דאס אנטיסעמיטישע אין איהם איז בלויז א טפל, וואס ערקלערט זיך אפשר טיילווייז דערמיט, דאס פאר די רוסישע גרויל־געשעהענישען זיינען די יודען אין א גרויסען טייל שולדיג. היסטאריש גענומען, איז שוין אויף להבא ערלעדיגט די אידעע, אז די יודען זיינען אונטער אלע אומשטענדען אנשולדיג. איך גלויב אבער נישט, אז די יודען זאלען דארפען מורא האבען. ביז די נאצים וועלען קומען צו דער מאכט, וועלען פיל זאכען פערלירען פון זייער איצטיגער גיפטיגקייט".

(די געשעהענישען אויף דער בערלינער אוניווערזיטעט בעווייזען ווי „ווייטזיכטיג" עס איז דער דייטשער פילאזאף. די רעד.)

מען וויל פערוויילען די געזעלשאפט

און דעריבער טראגט מען איהר אונטער רעפארמען

„ווען עמיצער, וועלכער קען נישט די ווירטשאפטליכע לאגע פון פוילען, וואלט פערפאלגט די געזעצגעבערישע ארבייט, וועלכע עס ענטוויקעלט איצט דער סיים, ווען ער וואלט רעגיסטרירט די אלע פראגען, מיט וועלכע עס פערנעהמט זיך די רעגירונג, וואלט ער זיכער געקומען צום אויספיהר, אז אין פוילען געהט אלץ אויסגעצייכענט, אז דער קריזיס איז א לעגענדע, וואס איז געשאפען געווארען דורך דער בייזוויליגער אפאזיציע, ווייל אט ווערט די הויפט־ענערגיע פון דער רעגירונג געווענדעט אויף פאליטישען קאמף, און א חוץ דעם ווערען דורכגעפיהרט פרינציפיעלע רעפארמען פון דער ארדנונג: רעפארם פון שולוועזען, פון דער זעלבסטפערוואלטונג א. אז. וו."

אזוי הויבט אן די נעכטיגע „גאזעטא ווארשאווסקא" איהר לייט־ארטיקעל. די צייטונג ווייזט אן, און מען מוז מודה זיין, מיט פיל רעכט, אז די עיקר־פראגע איצט אין פוילען איז די ווירטשאפטליכע און מיט דער דאזיגער פראגע וואלט די רעגירונג זיך הויפטזעכליך געדארפט פערנעהמען.

„דער ערשטער בעדינג פון ערפאלגרייכען קאמף געגען קריזיס איז דאס בעזייטיגען די אונזיכערקייט אין קאלעקטיווען לעבען. די אונזיכערקייט אין דער ווירטשאפט איז בלויז א טייל פון דער אלגעמיינער אונזיכערקייט, פון דער רעכטליכער, פאליטישער, מאראלישער. די אונזיכערהייט אין איין געביט ווארפט זיך איבער אויף אנדערע אנשטעקונג אין די אנדערע. דער ווירטשאפטליכער קריזיס האט געגרייכט טיף אין די יסודות פון דער ארדנונג און האט זיי צוטרייסעלט נישט אין איין ריכטונג. ווען מען טרייסעלט אויף אן ארגאניזאציע פון אויסער־ווירטשאפטליכען לעבען, פערטיפט מען דערמיט דעם ווירטשאפטליכען כאאס. גאנץ אפט אין דאזיגען רעפארמאטארישען איבער־, וואס פערגרעסערט זיך איצט, זעהט מען די פונה אפצוווענדען די אויפמערקזאמקייט פון די שווערע ווירטשאפטליכע קלאפטען. מען דארף מיט עפעס פערנעהמען די געזעלשאפט, פערוויילען, און זי וועט נישט האבען קיין צייט צו זארגען וועגען דער ווירטשאפטליכער לאגע. מעגליך, אז וועלכע פלענער האט נישט איין רעפארמאטאר. אבער זיי קאנען זיך נישט איינגעבען, מען קאן אפווענדען די אויפמערקזאמקייט פון די אינערליכע געפאהרען, בעהאלטען דעם ווירקליכען מצב פון די פינאנצען, אבער עס איז שווער צו בעהאלטען דאס אלץ, וואס עס דעקט אויף יעדען טאג די שרעקליכע ווירקליכקייט.

דעם ווירטשאפטליכען קריזיס פיהלען אלע מיט'ן אויסנאהם פון א קליינעם הייפעלע פריווילעגירטע, וועלכע עס לעבט זיך גוט. די פאקטען פון טאג־טעגליכען לעבען האבען זייער אויסדרוק.

דער הויפט־ציל איז אן אנדערער. דער רעגירענדער לאגער וויל זיך פערשטארקען, וויל פערזיכערען זיינע איינפלוסען, מיט'ן דאזיגען ציל, מיט'ן דאזיגען געדאנק ווערען דורכגעפיהרט אלע רעפארמען. אומעטום זעהט מען דעם איינעם געדאנק: די אפהענגיגקייט פון גאנצען לעבען פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט".

מען וואלט געקאנט מסכים זיין מיט א מאנכע אויספיהרונגען פון ענדעקישען בלאט, ווען מען וואלט נישט געוואוסט וויפיל פאלשקייט און צביעות עס ליגט אין זיי בעהאלטען. די ענדעציע רעדט וועגען רוהיגקייט און זיכערקייט, אט די פארטיי, וועלכע האט מיט עטליכע וואכען צוריק פערוואנדעלט פוילען אין א לאגער פון ווילדע כוליגאנישע קאמפען. די ענדעציע רעדט וועגען דער וויכטיגקייט פון ווירטשאפטליכע פראבלעמען, ווען פון איהר גאנצער האנדלונג קאן מען בעקומען דעם איינדרוק, אז דעם איינציגען אויסוועג פאר דער פוילישער ווירטשאפט זעהט זי אין באיקאט פון די יודען.

דער קעניג פון די פראנצויזישע זשורנאליסטען

איז אוועק פון „מאטען" צוליב בריאנ'ס דימיסיע

בריאנס דימיסיע האט מיטגעצויגען נאך א דימיסיע, וועלכע איז געווארען די סענסאציע פון דער פובליציסטישער וועלט אין פאריז. זשול זויערווין, דער קעניג פון די זשורנאליסטען, איז אוועק פון „מאטען". דער קאנפליקט איז אויסגעבראכען אויפ'ן פאליטישען באדען. זשול זויערווין איז געווען פערדעכענט פאר א הייסען אנהענגער פון בריאנס שלום־פאליטיק, און „מאטען", איינע פון די גרעסטע פאריזער צייטונגען, האט די לעצטע חדשים די פאליטיק פערדראטען.

וועגען זויערווינס ארויסטריט האט מען זיך דערוואוסט, אין מאמענט פון דער דימיסיע בריאנס אלס אויסלאנד־מיניסטער, וואס איז זעהר סימפטאמאטיש פאר דער איצטיגער פאליטישער סיטואציע אין פראנקרייך. מען שמועסט, אז זויערווין וועט דורך א פראצעס פאדערן מאטעריעלע ענטשעדיגונג. צו א פראצעס וועט אבער נישט דערגעהן, ווייל אפיציעל ליקוידירט גאר „מאטען" אט די גאנצע מעשה מיט זיין ארויסטרעטען. זשול זויערווין אליין, וועלכער איז געווען אין בודאפעשט, פון וואנען ער איז אוועקגעפאהרען קיין בעלגראד, וואו ער האט שוין געהאט אן אודיענץ ביים קעניג אלעקסאנדער, האט אין א שמועס מיט א מיטארבייטער פון „נויעס ווינער זשורנאל" געזאגט פעסט, אז ער טרעט ארויס פון דער רעדאקציע פון „מאטען".

„עס איז א פאקט — זאגט זויערווין — אז שוין 3 חדשים האט זיך נישט בעוויזען קיין איין מיין ארטיקעל אין „מאטען". וואו איך האב געארבייט 24 יאהר און פערעפענטליכט 2.400 ארטיקלען. ביי אן אויבערפלעכליכער לעקטור פון „מאטען" ווי בכלל פון דעם גרעסטען טייל פראנצויזישער פרעסע, קען מען קאנסטאטירען, אז די פרעסע האלט זיך איצט ביי אזא פאליטישער ריכטונג, מיט וועלכער איך קען זיך נישט סאלידאריזירען. איך פיהל זיך פאר א גוטען פראנצויז, ווי אלע אנדערע, און איך וויל עס אקצענטירען אין מאמענט, ווען די שלום־אידעע איז בעדראהט צוליב דעם געפעהרליכען מאסען־פסיכאז און דער גרעסטער פראפאגאנדע. דעריבער מוז פראנקרייך געבען שטיצע די אידעאלע בעשטרעבונגען און קיין זאך נישט אריינשטעקען. די פאליטישע פיהרער אפטער אין פאריז לאדען זיך פיהרען נאר מיט, זייער בעגרענעצטען פיליסטערישען עגאאיזם. איך בין טיף איבערצייגט, אז אויב בריאן, אט דער גרעסטער מלוכה־מאן, וואס פראנקרייך פערמאגט זינט דער וועלט־מלחמה, וועט קומען צו זיך נאך זיין קראנקהייט און וועט זיין אומשטאנד צו האלטען א צווייטע רעדעס, וועט ער ווירקען אויף די וואהל־רעזולטאטען אין גייסט פון די ליבעראלען. אבער אפילו אהן בריאנס אנטייל וועלען הערי"א, פענלעווע, באנקור און זשובענעל מוזען קומען צו דער מאכט. איך האב צום בעדויערן די קאנצעפּציע נישט געקענט פערטיידיגען אין „מאטען", ווייל די ווירקונג פון מיליטעריזם און נאציאנאליסטישע ספערען האט פאטאל געלייגט איהר שטעמפעל אויף דער צייטונג.

אבער טראץ דעם, — האט זויערווין פערענדיגט — גיה איך נישט לוידיג. איך ארבייט איצט פאר פערשידענע צייטונגען, ווי „ניו־יארק־טיימס" און פאר גרויסע האלענדישע, סקאנדינאווישע, טשעכישע און פוילישע צייטונגען. איך שרייב איצט אויך מיינע מעמואַרען, וועלכע וועלען זיך בעווייזען אין גרעסטע צייטונגען פון 6—8 לענדער, אין איינער פון די גרעסטע פאריזער וואכענשריפטען, וועל איך פובליציסטיש בעארבייטען די רעזולטאטען פון מיין איצטיגער רייזע איבער אייראפא. איך האב נאך קיינמאל אין לעבען אזוי נישט געארבייט ווי איצט. און כאטש עס האט מיך טיף אויפגערודערט די נויטווענדיגקייט ארויסצוטרעטען נאך אזוי פיל יאהרען פון דער רעדאקציע פון „מאטען", וועלכע איז מיר געווען אזוי טייער, פיהל איך זיך דאך גליקליך, אז עס וועט זיך מיר אין דער צוקונפט איינגעבען ווידמען מיין גאנצע פובליציסטישע טעטיגקייט דער פאציפיקאציע פון אייראפא".

ביי אזא פרנסה קען מען גלייבען, אז זויערווינען וועט זיך זיין פרומע כוונה איינגעבען. דער וויל איז פאציפיקאציע אויך א גוטער ארטיקעל.

5 מיליאן דאלאר פאר'ן יודישען נאציאנאל־פאנד

האבען געזאמעלט אמעריקאנער יודען

ניו־יארק, (יט"א) אויף דער גרויסער פייערונג לכבוד דעם 30־יעהריגען יובילעאום פון יודישען נאציאנאל־פאנד, וואס איז פאר עקומען אין עדיסאן־האטעל מיט'ן אנטייל פון פרעזידענט נחום סאקאלאוו האט געהאלטען א גרויסע רעדע, דער פארזיצער פון קק"ל אין אמעריקא ה' בעלסאן רוטענבערג

ה' רוטענבערג האט פעסטגעשטעלט, אז פון די 16 מיליאן דאלאר, וואס זיינען געזאמעלט געווארען דורכ'ן יודישען נאציאנאל־פאנד אין משך פון זיין בידהאיצטיגער עקזיסטענץ האבען די אמעריקאנער יודען געשפענדעט אנ'ערך 5 מיליאן דאלאר. אויף דער פייערונג איז געזאמעלט געווארען 20,000 דאלאר אויף צו קויפען נייע 820 דונאם ערד.

ספארט-בעוועגונג

אימפאזאנטע ספארט-רעווי אין „פילהארמאניע"
הערליכער ארויסטריט פון די יודישע טורן-און-ספארט-פעראיינען

שבת פארמיטאג איז אין פילהארמאניע-זאל פארגעקומען די אימפאזאנטע ספארט-רעווי, אין וועלכער ס'האבען אנטייל גענומען די טורן- און ספארט-פעראיינען אין לאדז: מארגענשטערן, „בר-כוכבא", מכבי, הכח און יוטשזענקא.

דער גרויסער עולם, וועלכער האט אנגעפילט דעם זאל האט זיך נישט ענטוישט.

די פרעהליכע און שטאלצע ארבייטער-טור-נערינס אין טורנער פון „מארגענשטערן", די אויס-געצייכענטע געזונדע בחורים — די פארטורנער-גרו-פע פון „בר-כוכבא", די קרעפטיגע אימפאנירענדע שווער-אטלעטען פון „מכבי", די יונגע פלינקע שפי-לער פון „הכח" און „יוטשזענקא" האבען בעוויזען, אז די האפנונגען, וואס די יודישע געזעלשאפט האט געלעגט אויף דער גרויסער ארבייט פון די פער-איינען — איז נישט געווען קיין אומזיסטע. דער רעזולטאט פון די דערגרייכונגען איז אן אימפאזאנ-טער און די פאראויסזעהונגען אויף ווייטערדיגער ענטוויקלונג זענען גלענצענדע.

דאס פראגראם פון דער רעווי איז בעשטא-נען פון דעמאנסטרירען פערשידענע צווייגען אין ספארט און טורנען. ליידער האט דער באקס-ספארט וועלכער ענטוויקעלט זיך איצט אזוי שעהן צווישען די בירגערליכע יודישע ספארט פעראיינען, נישט געקענט דעמאנסטרירט ווערען צוליב דעם, וואס גראד אין די לעצטע טעג איז פארגעקומען דער טורניר פון די יונגע, דאס גאנצע פראגראם האט אבער גארנישט פערלוירען אין דעם מאכט-נישען ווערט און אין דער אימפאזאנטקייט.

אויפ'ן ערשטען פייער איז געקומען די שווער-אטלעטישע סעקציע פון „מכבי" 6 קרעפטיגע בחורים מיט געזונדע מוסקולען זענען ארויף אויף דער סצענע. דאס זענען געווען: דער פוילישער וויצע-מייסטער דוסקעוויטש, פוילישער וויצע-מייסטער וויינוואורצעל, מייסטער פון דער וואיעוואדזטווא-סוכאוואלסקי און די מייסטער פון „מכבי" פאט-שארקאווסקי, וואסערמאן און זילבערבוים.

די שווער-אטלעטען האבען זיך בעוויזען אין פינף-קאמף אנהייבענדיג פון שטויסען און רייסען מיט איין האנד 50 און 60 קילא און פערענדי-גענדיג מיט שטויסען 105 קילא. דאס זענען אויסגעצייכענטע לייסטונגען, וועלכע גיבען די זיכערקייט, אז בעת די מייסטערשאפטען פון דער וואיעוואדזטווא, וואס קומען פאר דעם 14 פעברו-אר אין לאדז, וועט „מכבי" פערנעהמען דעם 1. ארט. וויינגארטען האט צוליב שבת נישט סטארטירט.

דאן איז געקומען די פארטורנער-גרופע פון בר-כוכבא אונטער דער אנפיהרונג פון אינסטרוק-טאר לעווי. די זעקס פארטורנער פון בר-כוכבא האבען אויסגעפיהרט וואונדערשעהנע איבונגען אויפ'ן שווערסטען טורן-מכשיר ווי ס'איז דער בארן. אלע זעקס טורנער לעווי, מארגענשטערן, גערשט, קיסין, אבראמאוויטש און בוכוואלד, האבען מיט דער גרעסטער קארעקטקייט אויסגעפיהרט די שווערסטע און עפעקטפולע איבונגען. אהן שום פארוואורף האבען די אויסגימנאסטיקירטע קערפערס געשוועבט אין דער לופט און געגעבען א צייגניש פון יאהרען-לאנגע עקשנות'דיגע ארבייט אויפ'ן געביט פון פיזישע ערציהונג, כדי דערנאך מדרך צו זיין אנדערע יונגע חברים.

מיט גרויס ענטוזיאזם זענען אויפגענומען גע-ווארען די גימנאסטישע פריי-איבונגען פון „מאר-גענשטערן" סיי די פרויען-גרופע מיט הערליכער אלימפישע איבונגען, סיי די מענער-גרופען מיט דער נאך הערליכערע און עפעקטפולע איבונגען מיט דער רייף זענען אויסגעפאלען אזוי אימפא-זאנט, אז דער אטעם איז פערהאלטען געווארען. מיט דער גרעסטער ענטציקונג האט דאס גרויסע פובליקום נאכגעפאלגט יעדע בעוועגונג, וועלכע איז געקומען פון דער גרויסער גרופע אונטערן טאקט פון ארקעסטער אזוי ווי איין מאן. וואס שייך דער טעכנישער זייט פון די דאזיגע פריי-איבונגען מוז מען ארויסגעבען די בעסטע צייגניש דעם אינסטרוקטארן-קאלעגיום, פון „מארגענשטערן" וועלכער ארבייט מיט אן אנגעצייכנטען מעטאד און ליניע, אין דעם טורנען איז נישט נאר פער-האן ראציאנעלע בעוועגונגען, נאר אן אידעע וועל-כע די פיהרער פון „מארגענשטערן" האבען זיך געשטעלט.

די פיראמידען, וואס ביידע גרופען צוזאמען האבען אויסגעפיהרט זענען געווען זעהר עפעקטפול.

מיט די „מארגענשטערן"-גרופען האבען אנ-געפיהרט די מיטגלידער פון דעם אינסטרוקטארען-קאלעגיום פרידמאן און הילער.

נאכדעם זענען געשפילט געווארען 2 פינג-פאנג-מעטשען א „סינגעל"-פארטיי צווישען שווייצער („יוטשזענקא") און פישעל (הכח) און א דובעל-פארטיי צווישען מיכאלאוויטש, שווייצער („יוטשזענ-קא") און פישעל, פינגערהוט (הכח).

צום ערשטען מאל אין לאדז איז דעמאנ-סטרירט געווארען דאס פאהרען מיט ראווערען אויף „האמאטערנערס", וואס האט ארויסגערופען גרויס אינטערעס ביים פובליקום.

דער אלגעמיינער איינדרוק פון דער ספארט רעווי איז געווען אן אויסגעצייכענטער. ס'איז בע-וויזען געווארען דאס וואס די יודישע טורן-און-ספארט-פעראיינען האבען בעוויזען צו טון.

דייטשע רייכסוועהר-זעלנער איבען זיך אין סקי-לויפען

שטורמישע אלגעמיינע פערזאמלונג פון לאדזער פוסבאל-קרייז-פערבאנד (ל. א. ז. פ. נ.)

שבת איז אין זאל פון שטאט-ראט פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון לאדזער פוסבאל-קרייז-פערבאנד. די פערזאמלונג האט געדויערט גאנצע 17 שעה. פון 7 אין אוונט ביז צומארגענס 12 א זייגער ביי טאג און איז געווען פול מיט שטור-מישע מאמענטען און אינצידענטען. די דעלעגאטען פון די פערשידענע פעראיינען האבען געמאכט אן אלגעמיינעם אנגריף אויף דער אלטער לייטונג פון פוסבאל-פערבאנד. יעדער האט געהאט עפעס צו זאגען, יעדער האט געהאט עפעס אן עוולה. אויך די יודישע פעראיינען האבען געהאט אויפצעווייזען א שפאר ביסעל עוולות בנוגע זיי, מצד די העכס-טע אינסטאנצען פון פוסבאל-ספאנ"ש אין לאדז.

אויף די אלע פארווארפען האט געענטפערט דער פרעזעס פון פערבאנד קאנאפקא און דיר. סקי-ביצקי. צום סוף איז דער אלטער פערוואלטונג גע-געבען געווארען אבסאלוטאריום. פון די פערשי-דענע בעשלוסען בנוגע דעם בעריכט איז כדאי צו בעמערקען, אז די אלגעמיינע פערזאמלונג האט אנגו-לירט דעם בעשלוס פון דער פערוואלטונג פון פער-באנד, וועלכער האט ארויפגעלעגט אויף „הכוח" א שטראף פון 250 זל. בעת'ן אינצידענט מיט ל.ט.ס.ג

א גאר גרויסע און ליידענשאפטליכע דעבאטע האט ארויסגערופען דער פארשלאג וועגען אויסשלי-סען פון פוסבאל-פערבאנד די פאבריקס-קלובען, וועלכע עקזיסטירען ביי די פאבריקען פון די גרויס אינדוסטריעלער.

די דעלעגאטען האבען אנגעוויזען, אז די פאבריקס-קלובען מאכען א סוף צו די לאדזער ספארט-פעראיינען, צוליב דעם, וואס פון די פער-איינען ווערען ארויסגעצויגען מיט כשר'ע און נישט כשר'ע מיטלען יעדער בעסערער ספארטלער. די דיסקוסיע וועגען דעם ענין האט זיך פערצויגען 6 שעה צייט און צום סוף איז אנגענומען געווארן דער פארשלאג וועגען אויסשליסען די פאבריקס-קלובען פון פוסבאל-פערבאנד. דער דאזיגער פארשלאג איז אבער דער-ווייל נאר א פרומער וואונש, ווייל ער מוז בעשטע-טיגט ווערען דורכ'ן פוילישען פוסבאל-פערבאנד, וועלכער וועט זיכער דעם פארשלאג נישט אק-צעפטירען.

די וואהלען האבען געגעבען פאלגענדע רעזול-טאטען: פרעזעס—קאנאפקא, וויצע-פרעזעסען: — גלאזשעווסקי און דאוובור, סעקרעטאר — איבזש. וויינבערג, (מכבי), קאסיר — וואשאק, פערבאנדס-קאפיטאן אמא, פערוואלטונגס-מיטגלידער: רעד. פאלעצקי, און באבינאוויטש (הכוח).

אין דער שפיל- און דיסציפלין-אפטיילונג: — קאלענבאך, כראנצמאן, פרידמאן, קאופמאן (מכבי), גרושטשינסקי, קלעפקארטשיק (הכוח), סוראוויעצקי לאהרער און סקיבינסקי. אין דער רעוויזיאנס-קאמיסיע: גאלינסקי, סקעבעלסקי, סקאלעצקי. פער-טרעטער: שטערן (הכוח)) און האפפע.

אייראפעאישע מייסטערשאפט אין גליטשען

סאניע העניע

פיטצי בורנער

באקס

דאנערשטאג, פרייטאג און זונטאג איז אין לאדז פארגעקומען דער באקס-טורניר פון די „יוניארען". אין די פערמעסטונגען האבען אנטייל-גענומען זעהר פיל באקסער, פון די יודישע פער-איינען האבען אנטיילגענומען נאר „בר-כוכבא" און ליבערמאן איז צוגעגאנגען צום פינאל, וואו ער איז אבער בעזיגט געווארען דורך וואיטשעכאווסקי פון „גייער".

י. ק. פ. (לאדז) — יארדאן 6:10

די לאדזער באקסער-מאנשאפט פון י.ק.פ. האט נעכטען געוויילט אין ווארשא, וואו זי האט זיך גע-טראפען מיט'ן יודישען באקסער-קלוב „יארדאן". דער דאזיגער קלוב בעשטעהט פון די באקסער פון ווארשעווער „מכבי", וועלכע זענען לעצטענס א-רויסגעטרעטען פון פעראיין „יארדאן" האט דעם מעטש פערשפילט אין פערהעלטניש פון 6:10.

לאדז — לעמבערג 6:10

נעכטען איז אין לעמבערג פארגעקומען א באקס-מעטש צווישען א צווייטען גארניטור פון דער לאדזער רעפרעזענטאנץ מיט דער רעפרעזענטאנץ פון לעמבערג. די לאדזער רעפרעזענטאנץ האט דעם מעטש געוואונען אין פערהעלטניש פון 6:10.

האקעי

שבת און זונטאג האט אין לאדז געוויילט די האקעי-מאנשאפט פון ווארשעווער יודישען אקאדעמישען פערבאנד („זשאס"). די ווארשעווער געסט האבען געשפילט מיט „מכבי" און „אוניאן" מיט פאלגענדע רעזולטאטען:

זשאס — מכבי 0:6
זשאס — אוניאן 0:1

אין די מייסטערשאפטס-קאמפען אין האקעי האט געדארפט שפילען ל. ק. ס. מיט „טריומף". „טריומף" האט זיך נישט געשטעלט און ל. ק. ס. האט בעקומען 2 פונקטען דורך א „וואלקאווער". אין פריינדשאפטס-שפיל איז דער רעזולטאט געווען

ל. ק. ס. — טריומף 0:6

ספארט-שפילען

קיין לאדז איז געקומען די מייסטערשאפטס-מאנשאפט פון ווארשאווער „פאלאניא" אין קוישבאל און נעצבאל. „פאלאניא" האט פערשפילט ביידע מעטשען אין נעצבאל און געוואונען ביידע אין קוישבאל. די רעזולטאטען זענען געווען פאלגענדע:

נעצבאל פאר פרויען:

ה.ק.ס. — פאלאניא 30 : 17

נעצבאל פאר מענער:

אבסאלווענטען — פאלאניא 30 : 19

קוישבאל פאר פרויען:

פאלאניא — י.ק.פ. 17 : 14

קוישבאל פאר מענער:

פאלאניא — טריומף 21 : 16

די פערמעסטונגען האבען ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג.

רינג-קאמף

אין גימנאסטישען זאל אויף נאווראט 21 איז פארגעקומען א פערמעסטונג אין רינג-קאמף צווישען „אוניא" און „סאקאל"' וועלכע האט זיך פערענדיגט מיט 4:10 פאר „אוניא".

ספארט-כראניק

דעם 13 און 14 פעברואר קומען פאר אין זאל פון „שילא", גלובנע 17, די מייסטערשאפטען פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע אין שווער-אטלעטיק (געווי'כט-הויבען און רינג-קאמף) פון די יודישע פעראיינען האבען זיך צו די מייסטערשאפ-טען געמעלדען „בר כוכבא" און „מכבי" פון לאדז און „מכבי" פון פאביאניץ.

מארגענשטערן פיהרט אן'אקציע פאר בעקומען א נייעם לאקאל

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט פיהרט איצט די ארבייטער ספארט-געזעלשאפט „מארגענ-שטערן" אן'אקציע פאר בעקומען א פאסיגען לא-קאל. די ארבייט פון דער סימפאט'שער ארבייטער-ספארט אינסטיטוציע איז זיך אויסערגעוועהנליך שטארק פונאנדערגעוואקסען און דער לאקאל אויף בזשעזשינער 23 איז צו ענג פאר די אלע ספארט גרופען און סעקציעס.

אין שייכות מיט דער אקציע האט מארגענ-שטערן ארויסגעלאזט ספעציעלע זאמעל-בלאקען, אויף וועלכע עס ווערט געקליבען געלד פאר א לא-קאל-פאנד, ס'איז צו דערווארטען, אז די געלד-זאמלונג פאר'ן מארגענשטערן לאקאל וועט דורכ-געהען מיט'ן געהעריגען ערפאלג.

אונזערע ברידער אין תימן...

זייער לעבען און שטרעבען. — דאס הייליגע וואסער, פון וועלכען אלע ווערען געהאלפען. — דער אראבישער עקזעקוטיוו און די תימנ'ער יודען

די לאנדאנער „צייט" גיט איבער:

מיט איניגע טעג צוריק איז געקומען בעזוכען די רעדאקציע פון „צייט" א יוד פון תימן, זיין נאמען איז אברהם ליי, א יונגערמאן מיט א זעהר אינטעליגענטען אויסזעהען און ערנסטער בעוועגונג, ער געפינט זיך אין ענגלאנד אין א דירעקטע שליחות פון די תימנישע יודען.

ה' אברהם ליי האט דערצעהלט:

— אין תימן אדער יעמען, וואס ליגט אויף דעם אראבישען האלב - אינזעל לעבען בערך פערציג טויזענד יודישע משפחות. זייער געשיכטע איז אנ'אלטע. זיי זענען פון די, וועלכע האבען זיך בעזעצט אין דעם דאזיגען לאנד ביים חורבן בית-ראשון און האבען זיך נישט אומגעקערט מעהר קיין ארץ-ישראל. די טראדיציע דערצעהלט, ווען עזרא דער סופר, האט זיך געווענדעט צו זיי מיט דער ביטע זיך אומצוקעהרען קיין ארץ-ישראל האבען זיי דאס אפגעזאגט, ווייל די האבען געוואוסט אז אויך דאס צווייטע בית-המקדש וועט חרוב ווערען. זיי האבען נישט געוואלט איבער-לעבען א צווייטען חורבן און גלות. אנ'ענליכע זאך דערצעהלט מען אויך וועגען די שפאנישע יודען. אויך זיי זאלען זיך האבען אפגעזאגט אומצוקעהרען זיך קיין ארץ-ישראל אין דער צייט פון שיבת—בבל און פאר דעם זענען זיי שפעטער ביטער בעשטראפט געווארען.

דער תלמוד, דער בבלי און דער ירושלמי, האט אויף זיי נישט געהאט א דירעקטע ווירקונג, ווייל זיי זענען נישט געווען זייגע מיטשעפער ווי די אנדערע יודען. א פאקט איז, אז ביז היינטיגען טאג איז ער כמעט נישט בנמצא צווישען זיי. בלויז איינצעלנע בעזיצען איהם. עס איז אבער ביי זיי קיין צווייפעל נישט, אז דער תלמוד איז די אויטאריטעטע אינטערפרעטאציע צו תורת-משה. דאס ערקלערט זיך מיט דעם, וואס זיי זענען, ראשית, געשטאנען אין פערבינדונג מיט ארץ - ישראל. אין דעם איז גאר קיין צווייפעל נישטא. עס איז אויך אנצונעהמען אז די רייזענדע תנאים, ווי רבי עקיבא און אנדערע, האבען זיי אויך בעזוכט און איבערגעלאזט דארט די השפעה פון דעם תלמוד. אפשר האט זיך דארט אליין ענטוויקעלט די תלמודישע טראדיציע דורך יודישע חכמים, וועלכע האבען זיך מעגליך דארט בעזעצט. מען דארף נישט פערגעסען אז ביז היינטיגען טאג לעבט נאך דער תימנער יוד מיט א טראדיציאנעלע איבערענטפערונג פון די דינים און מנהגים. — פה אל פה. דאס ערקלערט זיך אויך מיט דער שרעקליכער ארימקייט אין ספרים און לעהר אנשטאלטען. דאן איז זייער רעליגיעז לעבען געבויט אויף דעם „יד החזקה "פון רמב"ם — און דאס איז באזירט נאר אויפ'ן תלמוד. ווי עס זענען די אנדערע הלכה ספרים. אינטערעסאנט איז דער פאקט וואס דער עין-יעקב און משניות זענען יא ביי זיי זעהר פאפולער.

זעהר פאפולער איז אויך ביי די תימנער יודען דער זוהר. זיי זענען בכלל — גרויסע מקובלים... קיין ישיבות און תלמוד-תורות ווי ביי אונז איז נישטא. אמעהריסטענס לערנט דער פאטער מיט דעם קינד. אמאל טרעפט זיך, אז איינער לערנט מיט עטליכע, צוליב דעם גרויסען דוחק אין ספרים איז איינער מעתיק פון צווייטען און מען לערנט פון די איבערשרייבונגען. מען טרעפט אויך גאנץ אפט א גרופע תימנער זיצען ארום איין זוהר אדער אנדער ספר, און אלע לערנען פון איהם.

קיין רבנים איז ביי זיי נישטא. יעדער איינער איז דארט א חכם, נישטא קיין עמי-הארצים, דאך ערהויבען זיך מענשען פון פאלק מיט זייער חכמה חסידות און צדקות, אזעלכע ווערען פון זיך זעלבסט אנערקענט פון פאלק און פערהייליגט. אויך זיי האבען אזוינע גרויסע צדיקים, וועלכע קענען בעווייזען מופתים. ה' ליי דערצעהלט, אז עס איז דא א פלאץ וואו א גרויסער חכם זייערער איז בעגראבען. ארום-און-ארום איז וואסער און פון דעם גאנצען לאנד קומען אהינצו פערשידענע מענשען; יודען און נישט יודען, און ווען זיי בענוצען די וואסער ווערען זיי געהאלפען פון פערשידענע קראנקהייטען.

די עקאנאמישע לאגע פון די תימנער יודען איז זעהר א שלעכטע. די מעהרהייט פון זיי וואוינען אין די דערפער און זענען כמעט אלע, מיט קליינע אויסנאהמען, ערד - ארבייטער. אין מעהסטענפאל בעהמען זיי ערד פון דעם אראבער אין ארענדע און טיילען זיך מיט די תבואות, די רעשט וואוינט אין 4 גרויסע שטעט: 9000 פאמיליעס וואוינען אין דער הויפטשטאט צנעה (סאנעא)), א טייל פון זיי זענען גאלדשמיד-ארבייטער און דער גרעסטער טייל קרעמערס. די שטאטישע בעפעלקערונג איז העסער סיטואירט אין אלע הינזיכטען און עס געפינען זיך א פיער גבירים צווישען זיי. מען שאצט זיי צו פערמאגען בערך טויזענד פונט. מען קען זיך פארשטעלען, וואס הייסט אנ'אריימאן, אז דאס איז ביי זיי א „מיליאנער". א גאנץ קליינער טייל פערנעהמט זיך מיט אנדערע מלאכות ווי שוסטעריי, שניידעריי א. ד. גל.

די רעכטליכע לאגע פון די יודען איז די זעלבע ווי פון דער איבעריגער בעפעלקערונג. דער קעניג איז זעלבסטהערשעריש און יעדערער בעלאנגט צו איהם. אלעס איז אפהענגיג אין זיין ווילען. די יודען אלס אזעלכע זענען נישט אויסגעשטעלט אויף קיין שיקאנעס. אין די גרויסע שטעט לעבען זיי רואיג און זיכער, מען טשעפעט זיי נישט, דערפאר אבער אין די דערפער זענען זיי אויסגעשטעלט אויף רחמים פון דער לאקאלער מאכט, וואס טוט זיי אן געבויענטע יסורים, אוודאי קען אזא יוד אפעלירען צום הערשער פון לאנד, אבער וואו וועט ער עס נעהמען די מיטלען צו אפעלירען צום סולטאן, ווי אזוי וועט ער קומען קיין צנעה, בפרט די וועגען זענען בחזקת-סכנה, מען וועט איהם דערהרגענען און בערויבען...

איינע פון די פיל צרות, וואס די יודען אין תימן האבען אויסצושטעהען איז דער צוואנגס-שמד געגען יתומים. אויב די עלטערען זענען איהם אפגעשטארבען, ווערט ער אויטאמאטיש דעם סולטאנס זוהן, ער איז אזא מין סארט "אב-היתומים" און ער, זעלבסטפערשטענדליך, שמדט איהם אפ און ער ווערט געשפייזט, געלערנט בכלל בעזארגט מיט אלע בעדערפענישען.

ה' אברהם ליי דערצעהלט ווייטער: אונזערע יודען אין תימן זענען שוין מיד פון גלות צוליב די גרויסע צרות און ארימקייט. זייער איינציגע שטרעבונג איז צו בעזעצען זיך אין ארץ-ישראל. און ער בער די צרה וואס די ארימקייט איז אזוי גרויס, אז מען קען זיך נישט ריהרען פון ארט. פון קיין מאסען-אימיגראציע איז נישטא וואס צו רעדען, אמאל האט מען גיכער געקענט אין גרעסערע מאסען פערלאזען דאס לאנד. גאר זינט 1929, נאך די אויסברוכען אין ארץ-ישראל איז זעהר שווער געווארען צו פערלאזען דאס לאנד. דאס איז געשעהן צוליב דער אינטערווענץ פון דעם אראבישען עקזעקוטיוו, וועלכער האט געבעטען דעם סולטאן פון תימן נישט ארויסצולאזען די יודען, וועלכע ווילען חרוב מאכען די אראבער און די הייליגקייטען אין ארץ-ישראל.

ענטדעקט אין עסטרייך די גרעסטע ראדיום-גרובענס אין דער וועלט

אויבען: דאס פעלד, וואו ס'געפינען זיך די גרובענס; אונטען: לינקס — דאס פארפאלק נוילינגער, צו וועלכע דאס פעלד געהערט, רעכטס — דער ענטדעקער פון די גרובענס פראנץ ניגל.

איינגעמויערט א לעבעדיג קינד אין אנ'אויווען

שוידערליכער פערברעכען פון א נעליבטעו

אין א שטעטעל לעבען ווילנע איז די טעג אויסגעפיהרט געווארען א שוידערליכער פערברעכען.

אין וואר-אניאן האט א געוויסע פריילין פ. גע-האט אנ'אומגעזעצליך קינד.

אבער א גרויסע רעטעניש איז געבליבען פאר אלע שטעטעלשע איינוואוינער וואו איז אהינגעקומען דאס קליינע קינד.

מען האט זיך אזוי לאנג געסודעט ביז ס'איז דערגאנגען צו דער פאליציי.

די דורכגעפיהרטע רעוויזיע האט אבער גאר נישט אויפגעדעקט.

דאס פריילין האט דערקלערט, אז דאס קינד האט זי אפגעגעבען צו אנ'אם.

די שכנים האבען אין עטליכע טעג ארום אר-בערגעגעבען דער פאליציי, אז ביי פ. אין שטוב לאזט זיך פיהלען א שלעכטער גערוך, ווי פון פערפוילטע פלייש.

נאך לאנגע זוכענישען איז די פאליציי געלונגען אויפצודעקען די געהיימניש.

אין א באק-אויווען איז געווען איינגעמויערט דאס ניי-געבוירענע קינד.

ווי די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט איז דאס קינד איינגעמויערט געווארען לעבעדיגערהייט אין אויווען.

אויף א קרייז-פערהער האט זיך דאס פריילין פ. מודה געווען, אז איהר געליבטער ד. האט גלייך נאך איהר געבוירען דאס קינד, איהם לעבעדיגערהייט איינגעמויערט אין אויווען. איהרע געוויינען און געבעטען האבען קנאפ-וואס געהאלפען.

דער פאטער-מערדער וועט געשטעלט ווערען פאר א שטאנד-געריכט.

היינט און פאלגענדע טעג!
דער גרויסער און געניאלער
CHARLIE CHAPLIN
ארטיסט, רעזשיסער און קאמפאזיטאר
פון מייסטערווערק א. נ.
„ליכט פון דער גרויסער שטאדט"
געזעגענט זיך הערצליך מיט זיינע ליב-לינגען מיט זיין לעצטען פילם, וואס האט דערגרייכט דעם גרעסטען סוקצעס אין דער גאנצער וועלט. — אין דער ראלע פון דער בלינדער בלומען-פערקויפערין
Wirginja Cherrill
טראץ די גרויסע קאסטען פון פילם, זענען די פרייזען נארמאל.
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג — 12 א זייגער בייטאג

קריגערישע פארטייאישקייט אויף אלע פראנטען אין סאוויעטען-רוסלאנד

זינט סטאלין האט אנגעשריבען זיין בריף אין די זשורנאלען „באלשעוויק" און „פראלעטארישע רעוואלוציע", וועגען דעם, אז עס טאר נישט דערלאזען ווערען קיין שום „פוילער ליבעראליזם" אין בעצוג צו פערשידענע מיינונגען, וואס זענען נישט הונדערט פראצענט מיט דער איצטיגער פארטיי-ליניע, איז איבער'ן גאנצען סאוועטען-פערבאנד פון דאס ניי ענטשטאנען א בעוועגונג, וואס פאדערט אנ'אבסאלוטע קריגערישע פארטייאישקייט אויף אלע געביטען. דאס דערמאנטע ארטיקעל סטאלינס איז איבערגעדרוקט געווארען אין די מעהרסטע קאמוניסטישע צייטונגען איבער דער גאנצער וועלט און אויף אזא אופן מעג מען אננעהמען אז א בענייטער קריגערישער פארטיי-קורס וועט איינגעפיהרט ווערען אומעטום, וואו עס זענען דא קאמוניסטישע ארגאניזאציעס. זענען טאקע אלע צייטונגען פול מיט אויפדערונגען וועגען דעם, ווי אזוי די פארטיי-ליניע ווערט נישט דורכגעפיהרט אויף אלע הונדערט פראצענט, כמעט יעדער טאג ברענגט ידיעות וועגען נייע אויסשליסונגען פון די פארטיי-ארגאניזאציעס — אלץ צוליב דעם, וואס דער און דער מיטגליד, דער און דער טוער האט זיך ערלויבט צו זאגען אדער שרייבען עפעס, וואס איז נישט פולשטענדיג אזוי ווי מען דארף זאגען אדער שרייבען.

סטאלינס בריף האט זיך בעצויגען דער עיקר אויף דער געשיכטע פון דער באלשעוויסטישער פארטיי. אבער וואס סטאלין זאגט זענען בעפעהלען היינטיגע צייטען, און זיי ווערען אנגעווענדעט אויף דעם, וואס ווערט איצט געטון און געזאגט.

דער עיקר ווערען בעקעמפט אלערליי אפנויגונגען, וואס זענען נאך אלץ דא אין דער פארטיי, נישט קוקענדיג אויף דעם גאנצען אומבארחמנות'דיגען קאמף אויף זיי אין משך פון יאהרען. די הויפט צטאקעס אבער פאלען אויף דעם „טראצקיזם", צוליב איהם זענען שוין ווידער לעצטענס אויסגעשלאסען געווארען א סך מיטגלידער — צווישען זיי מאנכע אין די אנגעזעהענסטע פלעצער. בעזונדערס ליידען די פראפעסארען און לעהרער אין די פערשידענע סאוויעטישע אקאדעמיעס און הויכשולען. פון די בערייכטען, וואס ווערען איצט טעגליך געדרוקט אין די הויפט-ארגאנען פון דער קאמוניסטישער פארטיי אין דער סאוויעט-רעגירונג קומט אויס, אז די אוניווערזיטעטען זענען פשוטע נעסטען פון טראצקיזם.

קינסטליכע וואלד-שרפה

איבונגען צו לעשען א וואלד-בראנד ביי ליבעק

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

פערשטענדיגונג פון די בוי-בראנזשעס

אין אונזער היינטיגער ביילאגע וועט דער לעזער געפינען א ידיעה, אז דער האנדווערקער-פערבאנד, פאלודניאווא 4, האט געגרינדעט א ארגאניזיר-קאמיסיע פאר בוי-שוץ. די דאזיגע איניציאטיווע איז נאר צו בעגריסען.

בכדי מען זאל פערשטעהן די וויכטיגקייט פון דעם ענין מוזען מיר וויסען ווי אזוי דער בעל-מלאכה פון דער בוי-בראנזשע ווערט אויסגענוצט און שיקאנירט.

דער בוי-אונטערנעהמער געהט קיינמאל נישט צו מיט געניגענד קאפיטאל צו זיין אונטערנעהמונג. האבענדיג קליינע מעגליכקייטען האפט ער אויף א הלואה פון דער מלוכה. די הלואה בעקומט ער אבער ערשט דעמאלס ווען דער בוי איז שוין אין א פארטגעשריטענעם צושטאנד. ביז דער צייט איז ער אנגעוויזען אויף אייגענע כחות. ער העלפט זיך דעמאלס ארויס מיט דעם האנדווערקער. דער טישלער, למשל, וועלכער האט כמעט נישט קיין אומזאץ-קאפיטאל און א בעגרעניצטען קרעדיט ארבייט און בעקומט נישט געצאהלט, אין בעסטען פאל בעקומט ער קליינע קאנטעס און דער רעשט בלייבט שטעהן אויף בעסערע צייטען, דאס הייסט ביז דער אונטערנעהמער בעקומט די הלואה. ס'טרעפט אבער דאס דער בוי שטעהט אין האלב-פערטיגען צושטאנד איינינגע יאהר און דורך דער גאנצער צייט קוועהלט זיך דער טישלער און קען זיך קיין עצה נישט געבען, ווייל זיין גאנץ פערמעגען שטעקט אין דער האלבפערטיגער געביידע. דאס איז אבער נאך נישט דאס ערגסטע, סוף כל סוף נעהמט ער דאס זייניגע אב.

אין די גרעסטע פאלען בעקומט דער אונטערנעהמער נישט אזוי פיל וויפיל ער בעדארף צום אויספערטיגען דעם בוי. ער צאהלט דעמאלס איינפאך נישט אויס זיינע ביזאיצטיגע חובות און נעהמט אנדערע בעל-מלאכות אויסצופערטיגען דעם בוי און די ערשטע פטרט ער אפ מיט א מיניגמום אדער טייל מאל מיט גארנישט. דער קרעדיט-שוואכער האנדווערקער ווערט דעמאלס אינגאנצען רואינירט. — נאך ערגער איז ביי די בויען ווי דער אונטערנעהמער בויט אהן האפנונג אויף א הלואה מיט אייגענע שוואכע כחות. דאס אריינגעלעגטע געלד פון האנדווערקער ווערט דאמאלס טיילמאל אינגאנצען פערפאלען און דורכדעם ווערען די האנדווערקער פעראָרימט.

נישט בלויז ביים בויען ווערט דער האנדווערקער שיקאנירט. אויך ביים רעמאנטירען לאקאלען טרעפט זעהר אפט, אז דער אונטערנעהמער בעצאהלט נישט דעם ערשטען בעל-מלאכה, למשל דעם מויערער און דעסגלייכען נעהמט ער צו דער ווייטערער ארבייט דעם טישלער, וועלכער געהט אויך ארויס בשן ועין און נישט קוקענדיג דערויף נעהמט אויך דער טאלער אן ארבייט.

אזא צושטאנד האט ממש געגויט צו טעטיגקייט אויף דעם געביט. עס האט דאך פשוט נישט געקענט צוגעזעהן ווערען, ווי עקזיסטענצען געהן לאיבוד נאר צוליב'ן פעהלען פון א ארגאניזאציע, וועלכע זאל האבען די אויפגאבע צו פערהיטען דעם האנדווערקער פון אונטערגאנג. די ארגאניזאטארען האבען אבער פערשטאנען דאס מיט די אייגענע כחות פון יודישען האנדווערקער וועט אזא ארגאניזאציע נישט קענען געשאפען ווערען און דעריבער ווערען צו דער אקציע צוגעצויגען אויך די קריסטליכע בוי-צעכען.

די בוי-שוץ-קאמיסיע וועט האבען פאלגענדע צילען: 1) צו היטען דעם האנדווערקער פאר דעם אונערליכען אויסנוצען פון אונטערנעהמער און 2) אויסצוגלייכען סכסוכים צווישען די האנדווערקער אליין. כדי דאס צו דערגרייכען וועט ביי דער צווישען-צעכען-קאמיסיע געשאפען ווערען א שידס-געריכט, וועלכעס וועט האבען די אויפגאבע אויסצוגלייכען יעדען סכסוך צווישען דעם אונטערנעהמער און מייסטער אדער צווישען די מייסטער אליין. דעם פסק, וועלכען דאס שידס געריכט וועט ארויסגעבען וועט מוזען אויסגעפיהרט ווערען דורך די צדדים, אין געגענפאל וועט נישט צוגעלאזען ווערען קיין ווייטערער האנדווערקער אדער עס וועלען אנגענומען ווערען אנדערע מיטלען לויט'ן איינזעהען פון דער קאמיסיע. אין הסכם מיט דער סיטואציע. אויף דער פאדערונג פון שידס-געריכט וועט די קאמיסיע בעשטימען עקספערטען.

לאמיר האפען, אז די בוי-שוץ-קאמיסיע וועט זיין נאר א אנפאנג. מיר פון אונזער זייט קענען נאר ווינשען דעם האנדווערקער-פערבאנד דאס די אקציע זאל זיך איינגעבען און בקרוב זאל ער צוטרעטען צו ארגאניזירען אנדערע צווייגען פון האנדווערק, ווייל דאס איז דער ריכטיגסטער וועג צו ראטעווען דאס האנדווערק פון אונטערגאנג.

— פ.

וואס יעדער סוחר און האנדווערקער דארף וויסען

דער האנדווערקער-פערבאנד פאלודנ. 4 מאכט בעקאנט:

אין דער לעצטער צייט האבען זיך אין דער פרעסע בעוויזען פערשידענע אויסטייטשונגען וועגן דער פראגע פון פאטענטען פאר האנדווערקער, דעריבער מאכט דער האנדוו.-פערבאנד אויפמערקזאם, אז דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט אנגענומען א שטעלונג, לויט וועלכער אויך האנדווערקער, וואס ארבייטען אליין מוזען אונבעדינגט אויסקויפען פאטענטען. אין דעם צירקולאר פון פינאנץ-מיניסטעריום, וועלכער בעהאנדעלט דעם ענין פון פערלענגערן דעם טערמין פון אויסקויפען פאטענטען פאר די דאזיגע האנדווערקער ווערט געזאגט: (מיר געבען דעם צירקולאר ווערטליך).

פינאנץ-מיניסטעריום L.D.U. 32. 4. 376.

ווארשא, דעם 7 סטיטשען 1932 — אין דער פראגע פון פערלענגערן דעם טערמין פון אויסקויפען פאטענטען אויפ'ן יאהר 1932 דורך אונטערנעהמונגען, וואס האבען ערשט בעקומען די פליכט אויפ'ן גרונד פ'ן אוסטאוו פון 19 גרודזשען 1931. — צו אלע פינאנץ-קאמערן און פינאנץ-אמטען. — אין הסכם מיט'ן ארטיקל 31, 32 און 34 פון אוסטאוו פון 19 גרודזשען 1931 וועגען ענדערן דעם אוסטאוו פו' 15 ליפיעץ 1925 וועגען אינדוסטרי-שטייער (דז. אוסט. 112 פאז. 881) זענען פערפליכטעט געווארען פון 1 סטיטשען 1932 אויסצוקויפען פאטענטען פאלגענדע אונטערנעהמונגען, וועלכע האבען ביז איצט די פליכט נישט געהאט: 1) פאדריאדען ביז די הויך פון 2000 זלאטעס; 2) האטעלען און מעבלירטע צימערן; וועלכע פערדינגען פון 2 ביז 4 צימערן און 3) אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען פעררעכענט צו דער אבטיילונג XIX צווייטער טייל ליט. "C" פון טאריף ביים ארט. 23 פון אוסטאוו פון 15.7 — 1925 וועגען אינדוסטריע-שטייער און וועלכע עס איז בעשעפטיגט אדער דער אייגענטימער אליין אדער מיט איין געהילף, עווענטועל מיט איין פאמיליען מיטגליד.

צוליב דעם, וואס דאס געזעץ איז פערעפענטליכט געווארען דעם 31 דעצעמבער 1931 האבען די אונטערנעהמונגען נישט געהאט די מעגליכקייט אויסצוקויפען דעם פאטענט אין בעשטימטען טערמין, דעריבער ווערט דורך דעם פינאנץ-מיניסטעריום דער טערמין פון אויסקויפען פאטענטען פאר די אויבינע אונטערנעהמונגען פערלענגערט ביז'ן סוף פון חודש לוטי 1932.

(—) אונטער-שטאטסעקרעטאר

וו. זאוואדזקי

פון דעם צירקולאר איז צו זעהען, אז עס איז פערלענגערט געווארען דער טערמין אויסצוקויפען פאטענטען ביז'ן 29 פעברואר 1932 פאר האנדווערקער מיט איין געהילף אדער וואס ארבייטען אליין (וועלכע האבען פריהער נישט געהאט קיין פליכט צו בעזיצען פאטענטען.

וועגען בעשעפטיגען יוגענדליכע ארבייטער

לעצטענס זענען פערעפענטליכט געווארען די נאוועלעס צו די געזעצען וועגען בעשעפטיגען יוגענדליכע ארבייטער (פון 16 ביז 18 יאהר) ווי אויך וועגען די ארבייטס-שעה'ן, וואס פערפליכטען אין האנדעל און מלאכה.

אין די דערמאנטע נאוועלעס ווערען פארגעזעהען הארבע שטראפען פון 200 ביז 1000 זל. און ביז 3 חדשים ארעסט פאר נישט צופאסען זיך צו די דאזיגע געזעצען. ביים איבער'חזר'ן זיך פון דער פערשולדיגונג איז פארגעזעהן אונבעדינגטער ארעסט פון 2 וואכען ביז 3 חדשים. קיין פעריעהרונג פון דער שטראף איז נישט דערלאזבאר ביז'ן 31 דעצעמבער 1932. די זעלבע פעראנטווארטליכקייט טראגט אויך דער לייטער פון דער אונטערנעהמונג.

לויט'ן געזעץ פון 7 נאוועמבער 1931 טאר מען נישט בעשעפטיגען אומזיסט קיין יוגענדליכע ארבייטער. מען טאר אויך נישט נעהמען בעצאהלט פאר דער לעהר. דאס געזעץ זעהט גלייכצייטיג פאר, אז דאס האנדעלס- און אינדוסטרי-מיניסטעריום צוזאמען מיט'ן ארבייטס-מיניסטעריום דארפען ארויסגעבען א פעראָרדנונג, וועלכע זאל רעגולירען די דערמאנטע פראגען בנוגע טערמינאטארען פון האנדווערקער מיט עווענטועלע אויסנאהמען אין הסכם מיט'ן אינדוסטרי-געזעץ.

פערשטענדיגונג צווישען די בוי-צעכען

לעצטענס איז ביים פערבאנד געשאפען געווארען א "קאמיסיע פאר בוישוץ", לויט דער איניציאטיוו פון מאלער- און בלעכער-צעך, אין וועלכע עס זענען אריין די ה"ה סענדעראוויץ — בלעכער-מייסטער, ליבערמאן — מאלער-מייסטער, כאלמסקי — טישלער-מייסטער און זילבערשטיין — שלאסער מייסטער און דער צהרען-סעקרעטאר פון פערבאנד ה' פרוינד. די קאמיסיע האט אפגעהאלטען איינינגע זיצונגען און אויסגעארבייט א פראיעקט פון ארגאניזירען א צווישענצעכען-קאמיסיע פאר בוישוץ פון יודישע און קריסטליכע צעכען, וועלכע זאל האבען די פליכט צו היטען דעם בעל מלאכה פון בייזוויליגע שיקאנעס מצד די בוי-אונטערנעהמער. — די געמיינזאמע קאנפערענץ פון אלע צעכען אין דער בוי-בראנזשע, סיי יודישע סיי קריסטליכע וועט פארקומען דעם 8-טען פעברואר 1932, 8 אווענד אין לאקאל פון פערבאנד, פאלודניאווא 4.

קולטורעלע ארבייט ביי די האנדווערקער

די קולטור-קאמיסיע ביים פערבאנד, פאלודנ. 4, אין וועלכער עס געהען אריין די ה"ה לאסמאן, שווארצבערג, לאסקיער, שווארצאווסקי, לעווקאוויץ און טאבאקסבלאט האלט אפ נארמאל איהרע זיצונגען און בעשעפטיגט זיך יעצט מיט איינארדנען רעגעלמעסיג די פאמיליענאווענדען אלע פרייטאג-צונאכטס, וועלכע האבען זיך שוין ערווארבען א פערדינטע אנערקענונג מצד די מיטגלידער. אויף דעם נאהנסטען פרייטאג-צונאכטס איז שוין פארגעברייט א אינטערעסאנטער פראגראם. וועגען די איינצעלהייטען וועלען מיר בעזונדער מעלדען.

מעדיצינישע הילף פאר האנדווערקער

בכדי צו ערמעגליכען די מיטגלידער צו געניסען פון ביליגע מעדיצינישע הילף, ווייל דער האנדווערקער האט נישט דאס רעכט צו בענוצען זיך מיט דער קראנקען-קאסע אז געשאפען געווארען ביים פערבענד, פאלודנ 4. א קאמיסיע פאר מעדיצינישע הילף אין וועלכער עס געהען אריין די ה"ה: לאוניק יאעל, ה. לעווקאוויטש און ב. פרוינ". די קאמיסיע האט די אויפנאמע צו אינטערהאנדלען מיט די דאקטוירים און אפטייקען און איינארדנען שטענדיגע מעדיצינישע הילף פאר די מיטגלידער.

לאגע אין היטעל-מאכער-צעך

דער היטעל-מאכער - צעך האט ארויסגעגעבען א גרויסען אויפרוף צו די מיטגלידער, אין וועלכען ס'ווערט אנגעוויזען אויף דער שווערער לאגע אין פאך.

אלס די ערשטע אויפגאבען שטעלט זיך דער פעראיין: דעם קאמף מיט דער שעדליכער קאנקורענץ, קאמף מיט די ווינקעל-סוחרים און ווינקעל-בעלי-מלאכות, פערשטענדיגען זיך אין האנדעל, פערטיילען די ארבייט דורכ'ן צעך. שאפען א הילפס קאסע ביים צעך.

די אלע פראגען וועלען בעהאנדעלט ווערען אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג, וואס וועט פארקומען דעם 2. פעברואר 1932 אין לאקאל פון האנדווערקער-פערבאנד, פאלודניאווא 4.

צוזאמענפאהר פון יודישע האנדווערקער אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע

בעשלוס פון אויבערראט פאר יודישע האנדווערקער

זונטאג איז אין לאקאל פון דער געזעלשאפט "ארט" פארגעקומען א פלענארע זיצונג פון אויבער ראט פון די יודישע האנדווערקער אין לאדז. די זיצונג האט געהאט זעהר וויכטיגע פראגען צום בעהאנדלען אין צוזאמענהאנג מיט דער ניי-געשאפענער לאגע אין דער האנדווערקער-קאמער און מיט דער פראגע פון אנבונדען א קאנטאקט מיט'ן צענטראלען האנטווערקער-פערבאנד אין ווארשע.

דער פרעזעס קאזשימירסקי גיט אפ א בעריכט פון זיין לעצטען בעזוך אין ראט פון די האנדווערקער-קאמערן אין ווארשע, וואוהין ער איז געפאהרען אלס מיטגליד פון א ספעציעלער דעלעגאציע, וואס איז ארויסגעשיקט געווארען דורך דער לאדזער האנדווערקער-קאמער. דארטען איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע פון ביודזשעט וואס איז נישט אנגענומען געווארען דורכ'ן פלענום פון דער האנדווערקער-קאמער צוליב'ן אויפרייסען די זיצונג דורך די ענדעקעס.

וועגען די אלע ענינים וואס זענען נוגע דער טאקטיק פון די יודישע ראטמענער אין דער האנדווערקער-קאמער אין פאל פון פערשידענע מעגליכע עווענטואליטעטען, וועט דאס פרעזידיום פון אויבער-ראט צוזאמען מיט די ראטמענער אפהאלטען בעראטונגען אין יעדען נויטיגען פאל, כדי צו שטיין אויף דער וואך פון די יודישע האנדווערקער-אינטערעסען, וועלכע ווערען פון פערשידענע זייטען בעדראהט.

ה' קאזשימירסקי גיט דאן איבער א בעריכט וועגען די פאסטולאטען, וועלכע ער האט ארויסגערוקט אין נאמען פון יודישען האנדווערקערטום אין לאדז. די פאדערונגען בעריהרען רעארגאניזאציעס אין די עגזאמינ. קאמ. אויף דעם זעלבען אופן, ווי זיי זענען צוגעשטעלט פאר די בעזונדער פאכען אין ווארשע אדער לובלין. וועגען צוטיילען 40 פראצ. פון די אמטען אין האנדוו.-קאמער יודישע בעאמטע, וועגען א יודישען וויצע דירעקטאר אין דער לאדזער האנדוו.-קאמער א. א.

דאן בעריכטעט ה' קאזשימירסקי וועגען די אינפארמאציעס, וואס ער און דער ה' מאשענבערג האבען געזאמעלט אין ווארשע בנוגע דער עגזיסטענץ און גרויס פון דער אפאזיציע אין די האנדווערקער-רייהען צו דער איצטיגער צענטראלע. ה' קאזשימירסקי קומט צום בעשלוס, אז די אפאזיציע פון איינצעלנע האנדווערקער-פירער געגען דעם צענטער. האנדוו.-פערבאנד איז אויפ'ן וועג פון צוריקקעהרען זיך צו דער ארבייט. עס זענען דא איינצעלנע שוועריגקייטען, וועלכע וועלען אבער בעזייטיגט ווערען.

דער צווייטער דעלעגאט ה' מאשענבערג האלט, אז אן אפאזיציע עקזיסטירט יא, אבער ער האט נישט געקענט אין איין טאג בעוויזען צו אויספארשען איהר גרויס און טעטיגקייט.

ס'ענטוויקעלט זיך א לאנגע און לעבהאפטע דיסקוסיע ארום דער פראגע. אין גאנג פון דער דיסקוסיע קומען אלע צו דער איבערצייגונג, אז אויב דער אויבער-ראט האט בדעה צו ענטוויקלען א ברייטערע טעטיגקייט אויפ'ן געביט פון דער גאנצער וואיעוואדזטווע, מיט וועלכע מ'מוז זיך טרעפען אויף א צוזאמענפאהר, כדי אלע האנדווערקער-ארגאניזאציעס איבערצוגעבען וועגען דער טעטיגקייט פון די יוד. ראטמענער אין האנדוו.-קאמער, מוז מען זיך פערשטענדיגען פון צייט צו צייט מיט'ן צענטער. האנדוו.-פערבאנד. אמת, ס'איז נאך נישט אינגאנצען אין ארדנונג מיט דער אפאזיציע אבער דאס טאר נישט שטערן דעם אויבער-ראט אין זיין ארבייט. א קאנטאקט מיט ווארשא מוז ער האבען. די פראגע פון פולען אנשלוס איז נאך דערווייל נישט רייף.

אין דער דיסקוסיע האבען אנטיילגענומען די ה"ה קאזשימירסקי, מאשענבערג, שווארצבערג, גלאטמאן, מארדקעוויטש, אדערבערג, ליבערמאן, פשיגורסקי און די פארשטעהער פון "ארט".

צום סוף איז איינשטימיג אנגענומען געווארן דער פארשלאג פון ה' קאזשימירסקי, וועלכער לויטעט, אז דער אויבער-ראט פיהרט זיין ארבייט אהן אפהאלט אין איהר גאנצער ברייט. אין פאלען פון נויטווענדיגקייט פערשטענדיגט מען זיך מיט'ן צענטער. האנדוו.-פערבאנד און מיט אנדערע צענטער. האנדוו.-אינסטיטוציעס, די פראגע אבער פון דער אפאזיציע אין ווארשא דארף מען אינגאנצען נישט בעריהרען.

ס'איז בעשלאסען געווארען אין דער נאהנסטער צייט צוזאמענרופען א קאנפערענץ פון די האנדוו.-ארגאניזאציעס אין דער וואיעוואדזטווע.

ס'ווערען נאך אנגענומען די פארשלאגען וועגען שאפען א פרעסע-קאמיסיע און וועגען מיטהעלפען שאפען א סטאטיסטישע קאמיסיע, וואס האט די אויפגאבע צו בעארבייטען די סטאטיסטיק פון יודישען האנדווערק.

דערמיט ווערט די זיצונג געשלאסען.

נייער פאלקסבלאט
דאס לאדזשער רעבעז
נייער פאלקסבלאט

מאנטאג יז 25 שבט תרצ"ב
יאנואר
זון-אויפגאנג 7.33
זון-אונטערגאנג 4.03

9-טער טאג פון טראמוויי-שטרייק אין לאדז

סאלידאריטעט-שטרייק פון די צופאהר-טראמווייען. — טראמוויי-דירעקציע און ארבייטס-אינספעקטאר ווילען נישט אונטערהאנדלען מיט דער שטרייק-קאמיסיע

(2) אין משך פון נעכטיגען טאג האט זיך די סיטואציע נישט געענדערט, מחמת די טראמוויי-דירעקציע און נישט דער ארבייטס-אינספעקטאר האבען מיט דער שטרייק-קאמיסיע נישט געוואלט אונטערהאנדלען, צוליב דעם האט די שטרייק-קאמיסיע בעשלאסען זיך צו ווענדען צו אייבעם פון די קל. פעראיינען, ער זאל אינטערווענירען ביי דער דירעקציע און ביים ארבייטס-אינספעקטאר כדי צו בעניי׳ען די אונטערהאנדלונגען.

נאך א שטורמישער דיסקוסיע, וואס האט גע־דויערט, שבת א גאנצע נאכט, איז פארטאג אנגע־נומען געווארען א רעזיזיע, ווייטער צו פיהרען דעם שטרייק אונטער דער פיהרונג פון דער שטרייק קאמיסיע.

אויף דער שבת׳דיגער פערזאמלונג פון די שטרייקענדע טראמוויי-ארבייטער איז בעשלאסען געווארען צוצוציהען צום שטרייק אויך די ארבי־טער פון די צופאהר-טראמווייען. צוליב דעם רופען די ארבייטער פון די צופאהר-טראמווייען אויף מיט־וואך אן אלגעמיינע פערזאמלונג אויף וועלכער ס׳־וועט בעטראכט ווער׳ען די פראגע וועגען פראקלאמי־רען א סאלידאריטעט-שטרייק.

קאנפערענץ פון דער הויפט-פערוואלטונג

פון שטאטישע אנגעשטעלטע און אינסטיטוציעס פון עפענטליכן געברויך

אין שייכות מיט׳ן טראמוויי-שטרייק

(2) ווי מיר האבען שוין געמאלדען, האט די הויפט-פערוואלטונג פון די שטאטישע אנגעשטעל־טע און פון די אינסטיטוציעס פאר עפענטליכען גע־ברויך בעשטימט אויף נעכטען א קאנפערענץ מיט דער לאדזשער אפטיילונג, מכוח אנגעהמען א שטע־לונג צו דער געשאפענער שטרייק-סיטואציע.

נאך א לענגערער דיסקוסיע האט די הויפט-פערוואלטונג בעשלאסען צו אקצעפטירען די בײז־איצטיגע שטעלונג, וואס איז אנגענומען געווארען דורך דער אפטיילונג פון טראמוויי-ארבייטער-פער איין אין לאדז.

אין פאל, ווען דער רוב פון די טראמוויי-אר־בייטער, וואס נעהמען אנטייל אין דעם איצטיגען שטרייק וועלען זיך ווענדען צום פערבאנד פון די שטאטישע אנגעשטעלטע און פאר עפענטליכען גע־ברויך, אז זיי זאלען דורכפיהרען אונטערהאנדלונגען מיט דער טראמוויי-דירעקציע, וואלטען זיי עס גע־טון מיט׳ן תנאי, אז אלע טראמוויי-ארבייטער וועלען מיט דעם רוב שטימען, ביי א געהיימער אפשטימונג, ארויסזאגען זיך דערפאר אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג וואס וועט פארקומען היינט בייגאכט.

האנדווערקער-דעלעגאציע ביים פרעזעס מינצבערג

ווי מיר האבען שוין געמאלדען איז פ. ריגע וואך אין לאקאל פון האנדווערקער-פעראיין, וואל־טשאנסקע 19 פארגעקומען א קאנפערענץ פון ארימע האנדווערקער ווי עס איז אנגענומען געווארען א גאנצע רייה בעשלוסען.

נעכטען האט א דעלעגאציע פון דערמאנטען פעראיין מיט׳ן פארזיצער ה׳ בערקאוויטש בראש פארגעשטעלט פאר׳ן קהלה-פרעזעס ה׳ מינצבערג די רעזאלוציעס פון דער פארגעקומענער קאנפערענץ ווי: א פראטעסט פון דער קאנפערענץ געגען דער האנדלונג פון דער קהלה פאר׳ן נישט קומען אויף אן איינלאדונג צו דער קאנפערענץ, א ווענדונג צו דער קהלה זי זאל זאפארט אויסצאהלען פאר די ארימע האנדווערקער און כאלופניקעס א געוויסע סומע געלד ווי א דרינגענדע הילף כדי שוין צו קענען לינדער׳ן דעם הונגער צווישען די ארימע האנדווערקער כאלופניקעס און בעלי עגלות און סובסידירען א בעשטימטע סומע, כדי צו דערמעג־ליכען די ארימע האנדווערקער אויסצוקויפען פאר־טענטען אין צוזאמענהאנג מיט׳ן נייעם פאטענטען־געזעץ, אויך צו בעשטימען א סובסידיע כדי צו דערמעגליכען די בעלי מלאכות אדורכצומאכען די עקזאמענס, דער פרעזעס ה׳ מינצבערג האט גע־ענטפערט: וואס שייך דער דרינגענדער הילף, איז צו דעם צוועק געשאפען געווארען א קאמיטעט ביי דער קהלה, וועלכער פערנעהמט זיך מיט שאפען געלד, און ווען דאס געלד וועט געשאפען ווער׳ען, וועט מען טראכטען ווי אזוי און וועמען עס צו געבען. וואס שייך די דערמאנטע סובסידיעס בע־זיצט נישט די קהלה קיין פאנדען אויף אזא צוועק, נאר די אלע בעלי מלאכות, וועלכע דארפען אזא הילף, קענען זיך נאך ווענדען אינדיווידועל צו דער קאמיסיע פאר סאציאלער הילף ווי זי וועט די ווענדונגען צוגלייך מיט אלע אנדערע וועגען הילף בעטראכטען. איבריגענס — זאגט ה׳ מינצ־בערג — שרייבט א מעמאר׳אל צו דער קהלה-פער־וואלטונג וועגען די בעריר׳טע פראגען, פארלויפיג קענען מיר אייך גארנישט העלפען.

דער דאזיגער ענטפער פון דער קהלה, האט אנ׳איבריג מאל בעוויזען, ווי אזוי עס בעציהט זיך די קהלה פערוואלטונג צו די בלוטיגע אינטערעסען פון דער גרויסער צאהל ארימע בעלי מלאכות און בעלי־עגלות.

נייער מוזיק-פעראיין

ווי מיר דערוויסען זיך, איז אין לאדז עגט שטאנען א נייער מוזיק-פעראיין אונטערן נאמען „לאדזשער מוזיק-געזעלשאפט". דער ציל פון דער געזעלשאפט איז צו פערשפרייטען מוזיק, איינארד־נען פארלעזונגען און קאנצערטען, ווי אויך דיס־קוסיע-אווענדען אילוסטרירט דורך מוזיק-אינסטרו־מענטען. דער ציל פון דער געזעלשאפט איז אויך צו פעראייניגען אלע מוזיק כוחות אין א נזער שטאט, וועלכע זענען צושפליטערט און האבען נישט קיין בשותפותדיגען ארבייטס-געביט. לויט די סטאטוטען דארפען אויך אונטערשטיצט ווערען יונגע טאלענ־טען.

צו דער נייער געזעלשאפט זענען שוין צו־געטרעטען אלע מיטגלידער בעדייטענדע פארשטע־הער פון דער מוזיק-וועלט. די אלגעמיינע ארגאני־זאציע-פערזאמלונג וועט פארקומען דעם 10 פעב־רואר ה. י. אין זאל פון מוזיק-קאנסערוואטאריום פון ה. קיענסקא, טראגוטא 9.

אינפארמאציעס ערטיילט די קאנצעלאריע פון קאנסערוואטאריום טראגוטא 9, פראפ. מאריא ווייס (נארוטאוויטשא 58) פראפ. ז. באומגארטען (סקווראווא 6) ליבערמאן (פאלודניאווא 30) אי־ליוויצקי קילינסקי 61.

2 וואכען ארעסט פאר שיסען צו א פאליטישען געגנער

אפקלאנגען פון די סיים-וואהלען אין טאמאשאוו

(2) אין שטאטישען געריכט אין טאמאשאוו, איז נעהערנכטען פארגעקומען א פראצעס געגען סטאניסלאוו ארקושינסקי, א וואהל-אגיטאטאר פון דער ליסטע נומער 1. בעת די לעצטע סיים-וואה־לען האט ער בעת א סכסוך מיט א פאליטישן געגנער געשאסען צו וולאדיסלאוו קאלאדז און איהם פער־וואונדעט.

ארקושינסקי איז פערמשפט געווארען צו 2 וואכען ארעסט און 75 זל. שטראף.

היינט ברעכט אויס א שטרייק אין דער טריקא-און קאטאן-אינדוסטריע

20,000 ארבייטער ווארפען די ארבייט

(2) נעכטען איז אין ענגלישען זאל פארגע־קומען א גרויסער ארבייטער-מיטינג פון דער טריקא-און קאטאן-אינדוסטריע. נאך די רעדעס איז איינ־שטימיג אנגענומען געווארען א בעשלוס צו פרא־קלאמירען אויף היינט אן אלגעמיינעם שטרייק אין די טריקא-און קאטאן-ארבייטער. די פערזאמלונג האט אויך אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער ס׳ווערט די שטרייקענדע טראמוויי-ארבייטער אויס־געדריקט אנערקענונג. די פערזאמלונג בעשליסט דעם טראמוויי-שטרייק אונטערצושטיצען ביז אן׳־ענטגילטיגען נצחון. די ארבייטער פון דער טעק־סטיל-אינדוסטריע ווערען אויפגעפאדערט אונטער־צושטיצען דעם טראמוויי-ארבייטער-שטרייק דורך ווארפען די ארבייטען אין אלע לאדזשער פאבריקען.

דער שטרייק אין דער טריקא-און קאטאן-אינדוסטריע נעמט ארום אנ׳ערך 20,000 ארבייטער.

ס׳הייבט זיך אן מיט ליבע און ס׳ענדיגט זיך מיט עסיג-עסענץ...

(2) אין טויער זשעראמסקא 36 האט דער 21 יעהריגער ארבייטער וואצלאוו בושטינאוויטש (נייע טארגאווא 12) מיט׳ן צוועק צו בעגעהן זעלבסטמארד, אויסגעטרינקען א גרויסע דאזע עסיג-עסענץ, אין א שווערען צושטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

די סבה פון זעלבסטמארד איז אנ׳אומ־גליקליכע ליבע.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(א) דאנערשטאג, דעם 28 ד. ח. האלב 9 אינדערפריה הויבט אן צו אמטירען אין לאקאל אויף פלעיא קאשטשושקי 21 די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פון יאהר 1910 און עלטערע, וועלכע האבען זיך ביז איצט נישט צוגעשטעלט צו א מי־ליטער-איבערזיכט און האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט.

עס דארפען זיך צושטעלען די פאבאראוועס וואס זענען אנגעהעריג צו פ.ק.או. לאדז-שטאט 2, ד. ה. אזעלכע, וואס וואוינען אויפ׳ן ש׳ח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי-קאמי־סאריאט, און וואס האבען בעקומען אנ׳אינדיווידו־עלע אויפפאדערונג פון דער שטאטישער סטארא־סטווע.

בענק ביי די סטאציעס פון די צופאהר-טראמוואיען

(2) צום פריהלינג וועט פאר די סטאציעס פון די צופאהר-טראמוואיען אוועקגעשטעלט ווערען בענק פאר די פאסאזשירען.

אפגעשניטען דעם קאפ פונ׳ם גנב

(א) נעבען דארף קאנטשעוו, הינטער זדונ־סקא-וואליע, האט דער 26-יאהריגער קאזשימיעזש קיעלבאסא, א באהן-גנב, געגנבעט קויהלען פון א וואגאן. בעת איינער פון די באהן-בעאמטע האט עס בעמערקט, און איהם געוואלט פערהאלטען, איז ער ארונטערגעשפרונגען פון וואגאן.

ער האט עס אבער געטון אזוי אומגעלומ־פערט, אז ער איז ארונטערגעפאלען אויף די שינעס און די וואגאן-רעדער האבען איהם אראפגעשניטען דעם קאפ.

איבערגעפאהרען א יודיש מיידל

(א) אנ׳אויטא איז נעכטען אויף דער נאוואמיעסקא 9 איבערגעפאהרען די 27-יעהריגע חנה זילבערבערג (פון פילסודסקיעגא 11).

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט הילף.

ווידער א קרבן פון טראמוואי-שטרייק

(2) אויף פיעטרק. 74 האט אנ׳אויטא אי־בערגעפאהרען דעם 9 יעהריגען קאזשימיעזש יא־נאצקי (זשעראמסקא 95).

אפטייקען

די היינטיגע נאכט-דיזשורען

(1) קאספערקעוויטש (זגערזשער 54). סיטקע־וויטש (קאפערניק 26). זונדעלעוויטש (פיעטריק. 25) סאקאלעוויטש (פשעיאזד 19). ליפיעץ (פיעטריקא־ווער 193). ריכטער און לאבאדא (11 ליסטאפאד 86)

היינט און פאלגענדע טעג!

דער גרויסער און געניאלער

CHARLIE CHAPLIN

ארטיסט, רעזשיסער און קאמפאזיטאר פון מייסטערווערק א. נ.

„ליכט פון דער גרויסער שטאדט"

געזעגענט זיך הערצליך מיט זיינע ליב־לינגען מיט זיין לעצטען פילם, וואס האט דערגרייכט דעם גרעסטען סוקצעס אין דער גאנצער וועלט. — אין דער ראלע פון דער בלי.דער בלומען-פערקויפערין

Virginja Cherrill

טראץ די גרויסע קאסטען פון פילם, זענען די פרייזען נארמאל.

אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג — 12 א זייגער בייטאג

לאדזשער יודישער קאמעראל-טעאטער

אלעע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון לאדזשער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „א ר ר ט"

קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

היינט, מאנטאג - נור 1 פארשטעלונג: אנהויב 9.45 אווענד

4-טע וואך! דאס גרויסע 24-טע רעקארד-פראגראם א. נ. 43-טען מאל!

מ׳ראכט פון דער וועלט

אין 2 טיילן 14 בילדער

טעקסטען: מ. בראדערזאן, י. אבערזשאנעק, ש. א. לישעל. מוזיק: דוד בייגעלמאן, מאק-דאוועל און פאלקס-מאטיוון. דעקאראציעס און קאסטיומען: דינה מאטיס. רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער. בינע-אינספעקציע: מ. קאן.

עס בעטייליגען זיך (לויט א"ב): ש. גאלדשטיין, מרים דאלסקא, ש. דזשיגאן, שיינע מרים, צילי סטאל, מ. פעטערמאן, מ. פולאווער, מ. קאן, י. שומאכער, י. שיפער און א קינסטל. טאנץ-קווארטעט

די קאסע איז אפען פון 6 א זייגער אין אווענד.

אין פראבען: אין פראבען:

דאס 25-טע יובליי-פראגראם פון „אררט"

די טעטיגקייט פון דער לאָדזער קאָאָפּעראַטיווער עקספּאָזיטור

אין לאָקאַל פון דער קאָאָפּעראַטיווער עקספּאָזיטור, צעגעלניאַנאַ 3 איז פאָרגעקומען אונטער דעם פאָרזיץ פון ה' ד"ר א. טאַרטאַקאָווער א פּלענאַר זיצונג פון ראַיאָן-ראַט פון דער עקספּאָזיטור, אין וועלכער ס'האָבן זיך באַטייליגט אַלע מיטגלידער פון ראַיאָן-ראַט פון לאָדז און פון דער פּראָווינץ. די זיצונג האָט אויסגעהערט א באַריכט פון פּרעזידיום וועגן דער טעטיגקייט פון דער עקספּאָזיטור אין פאַרלויף פון די לעצטע צוויי וואָכען און באַזונדערס וועגן די וויכטיגע אַרבייטען ביים איינאָרדנען די עקספּאָזיטור, וועגן דעם קאָאָפּעראַטיוון צוזאַמענפאָהר אין טשענסטאָכאָוו און וועגן די איגטערוועגצען אין די פאַרשידענסטע קאָאָפּעראַטיוון, וואָס האָבן זיך אין דער צווישן צייט געוואָנדען צו דער עקספּאָזיטור.

עס זענען דערנאָך אָנגענומען געוואָרען א רייה באַשלוסען וועגען דער פאַרשטעהערשאַפט פון דער עקספּאָזיטור אין ראַט פון קאָאָפּעראַטיוון פאַרבאַנד, און עס זענען אויסגעקליבען געוואָרען צוויי קאָמיסיעס: איינע פאַר רעוויזיע און אינסטרוקציע און די אַנדערע פאַר קולטור- און פּראָפּאַגאַנדע-אַרבייט. אין דער ערשטער קאָמיסיע זענען אויסגעקליבען געוואָרען, די ה"ה: מ. קליינמאַן, א. מאָרגענשטערן, ר. אַראָנאָוויטש און י. יאַכימאָוויטש. אין דער אַנדערער, ב. אָרדינאַנס, ל. ראָזענבערג, מ. דאַבושינסקי און ל. שעמיאַטיצקי. דער פּרעזעס פון דער עקספּאָזיטור וועט זיך באַטייליגען אין דער אַרבייט פון ביידע קאָמיסיעס, עס זענען אויך באַשטימט געוואָרען די פאַרשטעהער פון דער עקספּאָזיטור צו די גענעראַל פאַרזאַמלונגען און די קאָאָפּעראַטיוון, וואָס וועלען פאָרקומען אין דער נאָהענטסטער צייט.

צום שלוס האָט ה' ד"ר טאַרטאַקאָווער רעפערירט וועגען דעם טעטיגקייטס-פּראָגראַם פון דער עקספּאָזיטור אין דער נאָהענטסטער צייט, דער רעפעראַט איז דערגענצט געוואָרען דורך ה' מאָרגענשטערן (זגערזש). ס'איז באַשלאָסען געוואָרען אָפּצולייגען די דיסקוסיע איבער ביידע רעפעראַטען אויף דער צווייטער זיצונג און דערנאָך מיטיילען דעם טעטיגקייטס-פּראָגראַם פאַר דער עפענטליכקייט.

אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון שניידער-צעך

אין איינענעם לאָקאַל פּיעטרקאָווער 20, איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון שניידער-צעך.

די פאַרזאַמלונג עפענט דער סטאַרשי ה' אברהם גלאַסען, ביי דער אָנוועזנהייט פון פאָרשטעהער פון דער אויפזיכטס מאַכט, ד"ר לוקאַשעוויטש און דער גאַסט פון פוילישען שניידער-צעך אין לאָדז ה' א. אַנטשקאָווסקי.

נאָכ'ן פאָרלייענען דעם טאָג אָרדנונג, ווערט בעעהרט דורכ'ן אויפשטעהן פון די ערטער די פאַרשטאָרבענע צעך מיטגלידער.

דער טעטיגקייטס-באַריכט גיט אָב ה' אבי-הם מאָרדקעוויטש. ער ווייזט אָן די ערפאָלגען ביים דורכפיהרען פאַרשטעהער פון צעך אין דער האַנדווערקער-קאַמער, איבער-ראַט, יודישע קהלה, אונטערשטיצונגס-קאָמיסיע ביי דער יודישע קהלה. אַרבייטס-געריכט, שאַצונגס-קאָמיסיעס אין פינאַנץ-אַמט. די פאַרוואַלטונג האָט זיך אויך בעמיהט, צו פאַרלייכטערן דעם עקזאַמען פאַר מיטגלידער, עס איז אין הונדערטער פאַלען אינטערווענירט געוואָרען פאַר מיטגלידער אין שטייער-ענינים. עס איז אויך געשאַפען געוואָרען א גמילת חסדים-קאַסע, וואָס באָרגט אויס די מיטגלידער גרעסערע אָהנפּראָצענטיגע הלוואות.

דעם קאַסע-באַריכט גיט אָפּ ה' מאיר הערשקאָוויטש, און נאָכ'ן באַריכט פון דער רעווידיר-קאָמיסיע ענטוויקעלט זיך א דעבאַטע. וויצע-פּרעזידענט קאַזשימיערסקי און דאָזאַר גלאַטמאַן ענטפערען די קריטיקער.

צום סוף ווערט אָנגענומען א רעזאָלוציע אויסצודריקען צוטרוי די געוועזענע פאַרוואַלטונג.

עס ווערט אויך באַשלאָסען, אַז ביז'ן 1 מערץ ה. י. ווערען נייע מיטגלידער אָנגענומען אָהן איינשרייב-געלד, און דער ביי טראַג ווערט פאַרקלענערט אויף 250 א חודש.

עס זענען פאָרגעקומען וואַהלען צו א פאַרוואַלטונג: סטאַרשי — אבי-הם גלאַסען, פאָדסטאַרשי'ס — דאָזאָר אהרן גלאַטמאַן, מאיר צאַריסקי און משה גורט. פאַרוואַלטונג — ב. קאַזשימיערסקי. ח. בעטער, א. מאָרדקעוויטש, וו. ראָזענבלאַט מ. הערשקאָוויטש, ל. בעקער, א. לעווקאָוויטש, פּרוי מ. מאַיערטשיק און ש. גריגבלאַט. פאָרטרעטער — י. מאָשקאָוויטש, מ. קאָזשמינסקי. א. פלייישהאַקער און וו. רודניצקי.

רעווידיר-קאָמיסיע — א. בעקער, י. גאָלדקאָפּ, ש. באָטשקאַ. ל. גזשיבאָווסקי און ש. קאָזאַנאָווסקי. שידס-געריכט — מ צאַריסקי, י. צאַפּאַטשינסקי און ש. וועקסלער.

גרויסע דאָרף-שרפה.
שאָדען 150,000 זלאָטעס

(2) אין גוט ניעדזשוויאַדאַ, קאַלישער קרייז האָט פאַרגאַנגענע נאַכט אויסגעבראָכען א גרויסע שרפה. די שרפה האָט אויך בעדראָהט די אַרומיגע וואוינהייזער, א דאַנק די ענערגישע אַקציע פון די פייערלעשער, איז געלונגען די הייזער אָפּצוראַטעווען. פאַרברענט זענען געוואָרען אַלע תבואה-שפּייכלער'ס דער היזק ווערט געשאַצט אויף 150 000 זל. די סיבה פון דער שרפה איז נישט בעוואוסט

נ. ה. לוסטערניק נ"ע

נעכטען האָט א צאָהלרייכער עולם פון צוזאַמען די נאַציאָנאַל-יודישע און סוחר'ישע קרייזען בעגלייט צו זיין אייביגער רוה דעם איבערגעגעבענעם ציוניסטישען טוער און אָנגעזעהענעם לאָדזער פאַבריקאַנט נפתלי הירץ לוסטערניק.

די לעצטע צייט האָט דער פאַרשטאָרבענער ענטגילטיג ליקווידירט זיינע געשעפטען און האָט שוין געזאָלט היינטיגען חודש אָפּפאָהרען אויף שטענדיג קיין ארץ-ישראל. דער גורל האָט אָבער געוואָלט אַנדערש: דער אכזריות'דיגער טויט האָט נאָך א קורצער קראַנקהייט (לונגען-ענטצינדונג) א סוף געמאַכט צו זיין שטרעבען שוין אויף דער שוועל פון פאַרווירקליכען זיין אידעאַל.

דער לאָדזער ציוניסטישער קבוץ פאַרלירט אין פאַרשטאָרבענעם א געטריייען און איבערגעגעבענעם מיטאַרבייטער, און זיינע צאָהלרייכע פריינד און בעקאַנטע — א ליבען און האַרציגען חבר. ת.נ.צ.ב.ה.

* * *

די לויה פון פאַרשטאָרבענעם נפתלי הירץ לוסטערניק נ"ע איז פאָרגעקומען נעכטען פאַרמיטאָג פון מהרה-הויז. אויפ'ן בית-עלמין האָט זיך פאַרזאַמעלט א צאָהלרייכער עולם. עס זענען אַנוועזענד געוועזען די מיטגלידער פון ציוניסטישען קאָמיטעט, פון קרן היסוד און קרן קימת, די פאַרוואַלטונג פון רייזענדער-פאַראיין וואו דער פאַרשטאָרבענער איז געוועזען לאַנגיעהריגער מיטגליד, און א גרויסע צאָל פריינד און בעקאַנטע, וואָס זענען געקומען אָפּגעבען דעם פאַרשטאָרבענעם דעם לעצטען כבוד. די הזכרה האָט אָפּגעריכט דער חזן פון דער וואָהלינער שוהל. אין נאָמען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע האָט געהאַלטען א וואַרעמע הספד-רעדע ה' משה לימאַן א. א

10-יעהריגער יובילעאום-פייערונג פון דער דייטשער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי

נעכטען 4 נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען אין פילהאַרמאָניע די 10-יעהריגע יובל-אַקאַדעמיע פון דער דייטשער סאָציאַליסטישער אַרבייטס - פּאַרטיי. די דאָזיגע פייערונג האָט אַרויסגערופען אַן אומגעהויערען אינטערעס ביי אונז אין שטאָט אזוי-ליב'ן קומען קיין לאָדז פון דעפּ. הערמאַן ליבערמאַן.

פאַר דער בעשטימטער שעה איז איבערגעפולט געוואָרען דער פילהאַרמאָניע-זאַל.

די נאַרוסאָווימשא גאַס איז שטרענג בעוואַכט געוואָרען דורך דער פּאָליציי.

די אַקאַדעמיע ווערט אָנגעהויבען מיט דער מאַרסעליעזע וואָס דער אַרבייטער-כאָר זינגט.

געוו. דעפּ. קראָניג עפענט די אַקאַדעמיע מיט א רעדע, און בעגריסט די דעלעגירטע געסט, אָנפיהרער פון דער סאָציאַליסטישע פּאַרטייען אין פּוילען, דעם דעפּ. ליבערמאַן און ערליכ'ן פון „בונד", וועלכע ווערען אויפגענומען מיט שטורמישע אַפּלאָדיסמענטען.

דער לאָדזער שטאָט-פּרעזידענט זשעמיענצקי בעגריסט אין נאָמען פון פּ.פּ.ס. און סאָציאַליסטישע מעהרהייט אין מאַגיסטראַט

מיט א גרעסערער פּאָליטישער רעדע וועגען דעם לעבען און קאַמף פון פּראָלעטאַריאַט איז אויסגעטרעטען דער וואַרשאָווער ראַטמ. ה' ערליך (אין פּויליש און דייטש) וועלכען דער גרויסער עולם האָט בעשאָנקען מיט אונאויפהערליכע אַפּלאָדיסמענטען.

מיט גרויס ענטוזיאַזם און אַפּלאָדיסמענטען, וועלכע האַלטען אָן עטליכע מינוט, ווערט אויפגענומען דעפּ. ליבערמאַן, וועלכער האַלט א לענגערע רעדע אין פּויליש און דייטש וועגען דער איצטיגער שווערער לאַגע, וואָס עס לעבט איבער דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטער-קלאַס.

ער רופט צו איינינקייט און סאָלידאַריטעט די דייטשע, פּוילישע און יודישע אַרבייטער.

צום סוף האָט נאָך גערעדט וועגען די וויכטיגע פּאָליטישע אויפגאַבען דער געוו. דעפּ. צערבע.

די אַקאַדעמיע ווערט געשלאָסען מיט'ן „אינטערנאַציאָנאַל", וואָס ווערט געזונגען דורכ'ן פאַרזאַמעלטען עולם.

מאַשיי-מצות

ווערט געבאַקען אַלע טאָג פּיישע און דינע, ווי אויך מצה=מעהל, אייער=פערפּעל און סובאַרהעט לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם

מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט-בעקאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער

איבערצ = בקוואָסטער צוקערבייע

נ. ווייגבערג

38 פּיעטריקאָווער 38

:-: טעל. 143=82 :-:

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE

ZIELONA 6.

Telefon 12-333

tel. 12-333

tel. 12-333

ראַפּילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אַלע פלוצימדיגע פאַרפאַלען צו יעדער צייט בייטאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אַלע אַקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.

ר. איזראַעל.

קאַפּערעלע

א סענסאַציאָנעל=ערָאָטישער ראָמאַן פון דער לאָדזער ווירקליכקייט

:79

קאַפּיטעל 17

פערעלעס ליידען

לאַנגע טעג זענען פאַרגאַנגען, פערעלע האָט זיך געפונען אין טורמע, נישט געזעהן קיין איין מענש, וועלכער זאָל זיך פאַראינטערעסירען מיט איהר גורל. אַ חוץ איהר מוטער, וואָס איז געשטאַנען פאַר'ן טויער פון אַרעסט-הויז און געוואַרט אויף עפּעס אַ ידיעה, אויף עפּעס אַ וואָרט פון איהר איינציגער טאָכטער. אָבער קיין איין וואָרט, קיין פונק פון האָפנונג האָט זי נישט געהאַט.

פערעלע איז אויך געווען אָהן שום האָפנונג אויף הילף פון וועלכען ס'איז צד. זי האָט פאַרשטאַנען, אַז איהר שעף ראָזענטאַל איז דורך עמיצען איבערצייגט געוואָרען אין איהר שולד און פון דער זייט האָט נישט געקענט זיין קיין רייד אויף וועלכער ס'איז הילף. דורך דער גאַנצער צייט, וואָס זי האָט זיך דאָ געפונען איז זי נאָך איינמאָל אויסגעהערט געוואָרען דורך דעם אויספאָרשונגס-ריכטער, וועלכער האָט איהר געשטעלט צעהנדליגער פראַגען, מיט דער גאַנצער העפליכקייט איז ער זיך בעגאַנגען מיט דער אַרעסטאַנטקע, כדי פון איהר עפּעס אַרויסצובעקומען. פערעלע האָט אָבער אויף יעדער פראַגע געקענט ענטפערען מיט די זעלבע ווערטער:

— איך ווייס פון גאָרנישט און האָב גאָרנישט צו זאָגען, איך האָב אויף קיינעם אפילו נישט קיין חשד, ווער ס'זאָל די ריזיגע גנבה האָבען אויסגעפיהרט און ווייס אויך נישט ווי אַזוי זי האָט געקענט אויסגעפיהרט ווערען.

דאָן האָט זיך דער אויספאָרשונגס-ריכטער שוין אָנגעהויבען צו דענערווירען, אָבער אויך דאָס האָט צו גאָרנישט געבראַנגט, ווייל פערעלע האָט איהם ווייטער געענטפערט מיט די זעלבע ווערטער.

דער ריכטער און נישט דעצידירט איז פערעלע אָבער געווען ווען דער ריכטער האָט אָנגעהויבען צו שטעלען פראַגען בנוגע לעאָנען. דאָ האָט זי גאָרנישט געוואוסט, וואָס צו ענטפערען און אפילו אויף די פראַגען, אויף וועלכע זי וואָלט עווענטועל יאָ געקענט געבען אַן ענטפער, האָט זי אויך ליבער געוואָלט שווייגען, כדי זיך נישט אַרויסצוכאַפּען מיט קיין איבריג וואָרט, ביי איהר אַליין האָט געזעגבערט אין מוח דאָס געהיימניש מיט לעאָנען, אָבער אַלע איהרע חשבונות און אויסרעכנונגען האָבען איהר נישט געגעבען קיין שום קלאָרן בילד, וואָס מיט לעאָנען קומט פאָר. פערעלע האָט אפילו דעם אויספאָרשונגס-ריכטער נישט געגעבען קיין ענטפער, ווען ער האָט איהר פלוצלונג געשטעלט די פראַגע:

— אפשר, ווילט איהר בעפרייט ווערען אויף א געוויסער קויציע.

— איך האָב נישט קיינעם, וועלכער וואָלט געגעבען ... אייגנצאַלע, אפילו די קלענסטע סומע, האָט פערעלע געענטפערט.

— ווי קען דאָס זיין, אַז איהר אַ מענש מיט אזא שטעלונג און אזא קריין בעקאַנטע וואָלט נישט געקענט געפינען קיינעם, וועלכער וואָלט פאַר אייך גרייט געווען אַריינצוטראָגן אַ געוויסע סומע?

— איך האָב קיינעם נישט, קיינעם נישט אויף דער וועלט, און איך קען אפילו נישט וועגען דעם חלומ'ען.

— אָבער איהר דאַרפט דאָך פאַרשטעהען, אַז אָהן דעם בין איך מאַכטלאָז עפּעס צו טון פאַר אייך, ווען אפילו איך וואָלט געווען גינסטיג געשטימט צו אייך. אין דער קאַסע פון דער באַנק פעהלט אַ ריזיגע סומע געלד. קיין איינברוך, קיין גנבה איז דאָרט נישט פאָרגעקומען און די איינציגע, וועלכע איז פאַראַנטוואָרטליך פאַר דער קאַסע — דאָס זענט איהר.

— איך פאַרשטעה אייך אויסגעצייכנעט הער ריכטער, איך בין פולשטענדיג קלאָר אין דער לאַגע, אין וועלכער איך געפין זיך.

— די לאַגע ווערט נאָך שווערער דערמיט, וואָס אייער שעף אַליין בעשולדיגט אייך.

— דאָס איז נישט אמת, האָט פערעלע אויסגעשריגען.

— דאָס איז יאָ אמת, אויף זיין אויפטראַג האָבען מיר ביי אייך אַדורכגעפיהרט די רעוויזיע און אייך אַרעסטירט.

פערעלע האָט אַראָפּגעלאָזען דעם קאָפּ.

— און נאָך שווערער ווערט די לאַגע האָט דער ריכטער ווייטער געזאָגט צוליב דעם, וואָס האָט פּאַסירט מיט לעאָן דריי האָרן אויפ'ן וועג אין אַרעסט.

פערעלע האָט געשוויגען.

— אפשר וועט איהר דאָך געבען, וועלכע ס'איז אויפקלערונגען אין דעם דאָזיגען ענין.

— איך קען אייך גאָרנישט זאָגען, איך ווייס גאָרנישט דער אמת וועט איהר מיר גלויבען, אַז איך זאָל אייך שטעלען עטליכע פראַגען.

— ביטע פרעגט, איך וועל אויף אַלעם ענטפערען, הגם דאָס איז נישט אינגאַנצען אין הסכם מיט די פאָרשריפטען, דאָך האָב איך פאַר אייך פיל פערשטענדניש און פיהל, מיט אייך מיט.

— צי האָט זיך איינגעגעבען דער פּאָליציי צו כאַפּען לעאָן דרייהאָרן.

— יאָ, ער געפינט זיך אונטער איין דאַך מיט אייך אין אַרעסט-הויז.

פערעלע האָט אַ ציטער געגעבען, זי האָט זיך אָבער גלייך בעהערשט און ווייטער געפרעגט.

— צי האָט מען ביי איהם געפונען דאָס קעסטעלע, וואָס די פּאָליציי האָט קאָנפיסקירט אין מיין וואוינונג.

— יאָ, ער האָט דאָס אַליין אָפּגעגעבען..

— וואָס האָט זיך דאָרט געפונען?

— שטעלט אייך פאָר, אַז דאָס איז דאָס גרעסטע רעטעניש פאַר אונז. דאָס קעסטעלע איז געווען אינגאַנצען ליידיג.

— טאָ, פאַרוואָס האַלט איהר איהם?

— דערפאַר, ווייל מיר גלויבען איהם נישט. ס'איז מעגליך, אַז ער האָט ערגעץ-וואו אויסגעליידיגט דעם אינהאַלט פון דעם קעסטעלע.

— וואָס זאָגט ער דערויף?

— ליידער, דאָס קען איך אייך נישט זאָגען, דאָס וואָלט געשטערט אונזער אויספאָרשונג.

פערעלע האָט שוין גאָרנישט געפרעגט. אין זיך איז זי געווען שטאַרק צופרידען פון דעם, וואָס די פּאָליציי האָט נישט בעקומען דעם אינהאַלט פון דעם קעסטעלע, זי האָט אַליין נישט געוואוסט, פאַר וואָס זי איז געווען צופרידען, זי האָט דאָך נישט געוואוסט, וואָס דאָרט האָט זיך געפונען, זי האָט אָבער געוואוסט, אַז דאָס איז געווען אַן אומשאַצבאַרער אוצר פון לעאָנען און פון דאַנען האָט געשטאַמט איהר צופרידענהייט.

(פאָרטזעצונג קומט).

מוזיקאלישע באטיצן

פידעל-רעטשיטאל פון יונגיטשקען מ. נוימילער

אַ גרויסער פאַרשריט און א גרויסער ערפאָלג. פון זיין ערשטען אויפטריט ביז'ן צווייטען. איז צו בעמערקען א גרויסען פאַרשריט, סאָן, טעכניק, פראזירונג, האָט דער קליינטשיקער און סימפאטישער מארצעלי ארויסגעוויזען ביים פאָרטראג „ציאקאנא" פון וויטאלד און מאָצאַרט'ס קרייזלער'ס „ראנדא". די קאָמפאָזיציעס פאָדערן פולקאָמע און רייפענשפיל פון גרויסע קינסטלער. די אלע שוועריגקייטען האָט דער קליינער נוימילער כמעט פולקאָם בעהערשט, און איבערצייגט דעם צוהערער, אז דער קליינטשיקער האָט גרויסע פעהיגקייטען און טאלאנט צו ווערען איינער פון די בעסטע פידעל-קינסטלער. נאָר בתנאי. מ'זאָל איהם נישט אויסנוצען צו פריהצייטיגע עפענטליכע אויפטריטען. ווי מיר האָבען אין אונזער ערשטען בעריכט שטארק אונטערגעשטראָכען. מיר האָבען אויך דאַן בעמערקט, אז זיין פלאץ איז נאָר ביים בעריהמטען קארל פלעש, אָבער מיט די ביז-איצטיגע פאַרשריטען קען מען אויך זעהר צופרידען זיין.

ווי מיר האָבען געהערט און זיך איבערצייגט, איז די פאַרשריט צו פערדאנקען אונזער לאָדזער פידעל-פעדאגאָג ה' בוימגארטען. אויב נישט קארל פלעש, קען מען איהם מוט פולער זיכערקייט אָנפערטרויען דעם ה' באָמגארטען, וועלכער האָט איהם געבראכט אויף אזא שטופע, אז מ'קען איבער איהם רעפערירען, ווי איבער א הויך-טאלאנטירטען און פיל-פערשפרעכענדען פידעל-קינסטלער.

פיל לויב און בראַוואָ דעם ה' באָמגארטען!

D—ski.

גרויסע דערגרייכונגען פון יונגען „שיר"-כאָר

ווען ס'איז מיט א יאָהר צוריק געגרינדעט געוואָרען אין לאָדז דער יודישער מוזיק-פעראיין „שיר", האָט זיך קיינער נישט פאָרגעשטעלט, אז אין אזא קורצער צייט וועט דער יונגער פעראיין דערגרייכען אזא הויכע קינסטלערישע מדרגה, אז א קאָנצערט פון „שיר"-כאָר זאָל זיין פאַר'ן לאָדזער יודישען קולטורעלען וועלטעל א מין יום-טוב. דערגאנגען דערצו איז „שיר" א דאנק דער אָפּפערוויליגע איבערגעגעבענקייט פון די מיטגלידער און זייער קינסטלערישען לייטער פראָפ. פייווישיס.

שוין דער ערשטער אויפטריט פון „שיר"-כאָר מיט א יאָהר צוריק. האָט געגעבען צו וויסען, אז אין לאָדז ענטוויקעלט זיך און בליהט אויף א גרויסער יודישער קינסטלער-כאָר, וואָס וועט אין דער נאָהענטסטער צוקונפט נישט האָבען אין גאנץ פוילען קיין גלייכען. די דאָזיגע האָפענונגען האָבען זיך ארויסגעוויזען פאר ריכטיגע, און מיר קאָנסטאטירען עס מיט גרויס פערגעניגען. דער כאָר האָט זיך אין דער צייט געלאָזט הערען עטליכע מאָל און שטענדיג איז דער פילהארמאָניע-זאָל א געפאַקטער. דאָס איז דער בעסטער בעווייז, אז לאָדז האָט געוואַרט אויף אזא ערנסטען כאָר, און נישט-קוקענדיג אויף דער שווערער צייט — קומט דער עולם הערען און בעוואונדערן דעם שעהנעם כאָר.

נאָך איין זאך דאַרף דערמאָנט ווערען. ווען מען שרייבט וועגען „שיר"-כאָר. דאָס איז א כאָר, וואָס ווייזט כסדר ארויס גרויס פערשטענדניש דעם יודישען פאָלקס-ליד.

דעם לעצטען קאָנצערט האָט „שיר" איינגעאָרדענט פאר'ן היגען מעטאל-האנדווערקער-צעך. דאָס פראָגראם איז זעהר געלונגען און מיט גרויס געשמאַק צוזאמענגעשטעלט געוואָרען דורכ'ן „שיר"-לייטער פראָפ. י. פייווישיס.

אין ערשטען טייל האָט דער כאָר אויסגעפיהרט זולצער'ס א קאפיטעל תהילים (הללויה), סאָליסט ה' קאָרן), א רייה פראגמענטען פון היידען'ס אראטאָריום „די שעפּפונג", שובערט'ס „מרים'ס געזאנג", און צום סוף פון 1-טן טייל דאָס פראכטפולע און מיט גרויס געשמאַק אויסגעפיהרטע ווערק „דער שדים-טאנץ" פון מענדעלסאָנ'ס וואַלפּורגען-נאכט. אלע ערנסטע ווערק פון ערשטען טייל און ספּעציעל דאָס לעצטע אין דער יודישער שפראך ווערט דורך דעם גרויסען עולם אויפגענומען מיט בעגייסטערונג.

דער צווייטער טייל איז געווידמעט דעם בעסער; יודישען פאָלקס-ליד. די גרעסטע צאָהל איז ספעציעל בעארבייט פון כאָר דורכ'ן פראָפ. פייווישיס. דאָ קומען א רייה סאָלאָ-לידער זעהר געלונגען אויסגעפיהרט דורך דער סאָפּראַן-סאָליסטין פרל. קראַפּיוונִיק. דאַן זינגט דער מענער-כאָר דאָס פאָלקס-ליד „שטערענדעל", אלמאנ'ס „אונטער די גרינינקע בוימעלעך" (צו ג. ח. ביאַליק'ס ווערטער) דאָס פּרימיטיווע פאָלקס-ליד „א ליבע-שפּילען (פייווישי'ס בעארבייטונג) מוז ביסירט ווערען. באלד נאָך דעם קומט דאָס שטימונגספולע ליד „בענקשאפט-טויבען", וואָס מאכט אויף דעם עולם א געוואלדיגען איינדרוק. צום סוף זינגט דער כאָר פּרק'ס „מיין נישט די וועלט איז א קרעטשמע" (מוזיק גאָלבאָרט).

נישט רעדענדיג שוין וועגען די גרויסע אויפפיהרונגען פון די קלאסישע נומערן, אָבער בלויז די אינטערפּרעטאציע פון די יודישע פאָלקס-לידער בעווייזט די גרויסע אויפטוען און מעגליכקייטען פון פּראָפ. פייווישיס און זיין כאָר. אזא אינטערפּרעטאציע איז נאָך ביי אונז ביז איצט נישט בעקאנט. און ווען דער כאָר וועט ווייטער גיין אויף דעם וועג וועלען מיר נאָך פיל נחת פון איהם דערלעבען.

דער קאָנצערט האָט אלעמען בעגייסטערט, און האָט בעוויזען, אז דער יונגער „שיר"-כאָר איז שוין ביים היינטיגען טאָג ביי אונז אזא אינסטיטוציע, צו וועלכער מ'דאַרף זיך גאָר ערנסט בעציהען.

א. זינגער.

איך זמפפעהל מאַשטש צו פּאַדלאָגעם
„Jaśniej słońca"
שוה-פּאַסטע
„Jaśniej słońca"
ווי אויך פליסיגקייט (PŁYN) צו פּוצען מעטאַלען.
D. MARKUS
ŁODZ, 59 PIOTRKOWSKA 59
tel. 128-02.
Reprezentant na Łódź i Województwo.

בלומוואַלונגען

הערצבעקלעמעניש, אָטעם-נויט, מורא-געפיהל, נערווען-רייצבאַרקייט, מיגרענע, שווערמוט, שלאָפלאָזיגקייט קענען דורך דעם געברויך פון נאַטירליכען בימער-וואַסער

Franciszka Józefa

אָפט בעזייטיגט ווערען. צו בעקומען אין אלע אַפּטייקען און סקלאַדן אַפּטעקישע. 524

זיך אויפגעהאנגען נאָך א מחלקה מיט'ן ווייב

(2) דער 50-יאָהריגער יוזעף קאָטשמאַרעק (קאלישער 8) האָט נאָך א קריגעריי מיט זיין ווייב — 10 אין אָוונד צוגעבונדען א שטריק צו דער בעלקע פון סופיט און זיך אויפגעהאָנגען.

בעת מעשה איז, פערשטייט זיך, קיינער נישט געוועזען אין שטוב.

אַז דאָס ווייב איז צוריקגעקומען, האָט ז' שוין דעם מאן געטראָפען — טויט.

אַלע קומען היינט אין פילהאַרמאָניע

זעהן רעגינע צוקער אין „זיסן מיידעל"

היינט ווערט געגעבען אין פילהאַרמאָניע ציִמבאַליסט'ס נייעסטע אויפפיהרונג „דאָס זיסע מיידעל" מיט רעגינא צוקער „אַלס פענסיאָן מיידעל".

מיטוואָך שפּילט די גאַנצע טרופּע אין פאָלקס טעאַטער זגערזשער 17 די זעהר אויסגענומענע פּיעסע, וואָס האָט אַרויסגערופען אין לאָדז א געוואַלדיגע פּעראינטערעסירונג „אַ האַרץ וואָס בענקט" מיט א דיווערטיסמענט.

„ארדט" שפּילט שוין 4 וואכען

דעם שלאָגער-פּראגראם „מ'לאַכט פון דער וועלט"

דאָס 24-טע פּראגראם פון „אַררט" וואָס געהט שוין 4 וואָכען האָט כסדר א געוואַלדיגען ערפאָלג. דאָס טעאַטער איז טעגליך אויספערקויפט.

היינט ווערט געגעבען נאָר 1 פאָרשטעלונג 9.45 אָוונד.

די פּרובען צום 25-טען יובילעאום פּראגראם זענען אין פולען גאַנג.

קאָנצערט פון גרשון סיראטא

דער קאָנצערט פון וועלט בעריהמטען קעניג פון די חזנים גרשון סיראטא וועלכער קומט פאַר מיטוואָך אין פילהאַרמאָניע זאַל האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס צווישען די ליבהאַבער פון יודישער נגינה.

צוזאַמען מיט סיראטא'ן וועט אויך אויפטרעטען זיין טאָכטער די בעקאַנטע לירישע זינגערין פרל. העלענאַ סיראטא, וועלכע וועלען אויספיהרען די שענסטע חזנ'ישע נגינות, יודישע פאָלקס-לידער און ווי אויך אַריען אָפּערן.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מאנטאג, דעם 25 יאַנואַר 1932

11,58 צייטסיגנאַל, 12,10 גראמאָפאָן, 3,25 פּאַרלעזונג, 4,10 גראַמאָפאָן, 4,20 לעקציע פראנצויזיש, 4.40 גראַמאָפאָן, 5,10 פאַרלעזונג, 5,35 לייכטע מוזיק, 6,50 פערשידענעס, 7,15 קאָמוניקאַט פון לאָדזער האנדעלס-קאַמער, 7,30 רעפעראַט, 7,45 ראַדיאָ-פּרעסע, 8,00 פעליעטאָן, 8,15 אָפּערעטקע. 11,10 טאַנץ-מוזיק:

* *

17,10 וועט ה' מאַלינאָווסקי דערצעהלען וועגען די פּאָליטישע פּערהעלטנישען אין פוילע נאָכ'ן יאַנואַר אויפשטאנד. 20.15 וועט דאָס פּוילישע ראַדיאָ טראַנסמיטירען פון טעאַטער „נאָוואָשטשי" די שעהנע אָפּערעטע „דער חן פון וואַלץ" פון אָסקאַר שטראַוס. דער קאָמפּאָזיטאָר שטאַמט נישט פון דער גרויסער שטרויס-משפּחה, די „מייסטער" פון וואַלס. אָסקאַר שטרויס איז אָבער אויך א ווינער און שרייבט אויך אָפּערעטען. פאַר דער גאַנצער וועלט זענען די בעגריפען — ווין, וואַלס און שטראוס צוזויפגעפּלאָכטען אין איין הימען פאַרן וואַלס. דער אינהאַלט פון דער אָפּערעטע איז פאָלגענדער: א יונגער אָפיציר ווערט דער מאַן פון דער מלכה. זי האָט אַלע רעכט און ער איז נישט מעהר ווי א דעקאָראַציע. ענדליך פאַלט איהם איין א געדאַנק און ער ערקלערט א שטרייק. ער וויל מעהר נישט ערפילען זיינע פונקציעס.. פון א מאן און ער אַנטלויפט. אין א ווינער גאָרטען, אין א קאָנדיטאָריי שפּילט די בילד-שעהנע פּראַנצי און דער מאַן-פּרינץ פערליבט זיך אין דער שעהנער פּראַנצי, אין דריטען אַקט ענדיגט זיך אָבער אלץ גוט אונטער די קלאַנגען פון ווינער וואַלס.

יודיש טעאַטער אין „פּילהאַרמאָניע"
דירעקציע ד. צעלמייסטער און א. בעזמאַן.
היינט, מאָנטאַג 9 אַוו., גרויסע סענסאַציע! א מתנה פאַר'ן לאָדזער טעאַטער-עולם
כמעט בחנם! איינהייטס-פּרייזען: אלע בילעטען אין פּאַרטער 1 זל. באַלקאָן 50 גר.
מיט דעם לאָדזער ליבלינג
רעגינא צוקער
פּרעמיערע! אין ציִמבאַליסט'ס נייע אויפפיהרונג פּרעמיערע
„דאָס זיסע מיידעל"
קאָמישע אָפּערעטע אין 3 אַקטן מיט רעגינא צוקער אין דער ראָל פון „פּענסיאָן-מיידעל"
אַכטונג! פּרייזען אין פּאַרטער 1 זל. באַלקאָן—50 גר.
ווער ס'קומט פריהער, בעקומט א בעסערען פּלאַץ.
געדענקט! דעם מיטוואָך אין פּאָלקס-טעאַטער, זגערזשער 17
די זעהר אויסגענומענע שפּאַנענדע פּיעסע, וואָס איז אין
לאָדז געשפּילט געוואָרען 65 מאָל מיט א ריזען-ערפאָלג
„א האַרץ, וואָס בענקט"
מיט'ן 8-יעהריגען וואונדער-קינד לאַלא אמזעל און מיט אַנטייל די גאַנצע טרופּע
נאָך דער פּאָרשטעלונג — נאָך עפּעס... וואָס? לעזט מאָרגען!

דאָס טראַמווייענלאָזע לאָדז

בילדלעך, קוריאָזען און סצענעס פון טראַמוויי-שטרייק

אַז צוויי קריגען זיך, געניסט דער דריטער. סטרייקען די טראַמוויי-אַרבייטער מיט דער דירעקציע, מאַכען אַ לעבען די פּראָווינץ-אויטאָבוסען.

טוט זיך עס איצט אויף טיש און אויף בענק. אַ „רוך" אין שטעטעל. אַ געלויף פון די אויטאָבוסען, ווי די שידים, ווי טייוולאָנים לויפען זיי איבער די גאַסען, און אַלע זענען די געפּאַקט ווי אייל-שפּראַטען אין שעכטעל...

שטעט און שטעטלעך

אָט לויפט „אָזאָרקאָוו" און יאָגט „סטריקאָוו", פון דער צווייטער זייט פליהט „לויוויטש", „לענטשיק" וויל איבעריאָגען „גראַבאָוו", „קאָנין" קאַנקורירט מיט „קאַליש". „קוטנא" קריגט זיך מיט „סלופּצע" און „ראַדאָמסק" האָט טענות צו „טאָמאַשאָוו". „פּאַדעמביץ" מאַכט שותפות מיט „בזשעזשין". „פּעטריקאָוו" שטעלט אונטער אַ פיסעל „אָפּאָטשנא" — „שטעט" פליהען איבער די לאָדזער גאַסען — ווי די ריחות פליהען זיי...

די כמו-טראַמווייען, די אויטאָבוסען, הייסט עס, מאַכען נאָך אַלע קונצען פון די ריכטיגע טראַמווייען; מיט שילדלעך: נומ. 1, נומ. 3, נומ. 8 א. אַז. וו. יעדער נומער האָט זיך זיין שטרעקע: פון גייער'ס מאַרק ביז צום אַלטען מאַרק, פון גייער'ס מאַרק אויף פּאָלעשיע, פון איין וואָקזאַל צום צווייטען. ביי יעדען רוג אַ „פשיסטאַנעק", ביי יעדען רוג ווערען אַרויסגעלאָזט פּאַסאַזשירען, און אַריינגענומען פּרישע העכטען. די אַרויסגעלאָזענע דעכען שוועך אָפּ,

כמו און כמעט טראַמווייען

ווי זיי וואָלטען בעפרייט געוואָרען פון אַ לאַנגער, שווערער געפענגעניש, אין דעם כמו-טראַמוויי איז דאָ אַ מאַשיניסט און אַ קאָנדוקטאָר מיט אַ ביכעל בילעטען. מיט אַ קאָנטראָלער; די כמו-טראַמווייען פיהרען זיך כמעט ווי טראַמווייען.

סוואי דא סוועגא

די פּראָווינצער סוחרים, וואָס קומען קיין לאָדז זענען שטאַרקע לאָקאַל-פּאַטריאָטען: יעדער זוכט זיין „שטאָט". אַ לענטשיצער יוד וויל נישט פאָהרען אין שטאָט אַריין אויף אַ גראָבאָווער אויטאָמאָביל — ער וואַרט אויף „זיין" „לענטשיץ". אַ סטריקאָווער יוד וועט פאַר קיין פאַל נישט פאָהרען „לויוויטש" און אַ ראַדאָמסקער, איהר זאָלט איהם בעצאָלען, וועט ער נישט פאָהרען אויף „פּעטריקאָוו", און ביי אַ טאָמאַשאָווער יוד איז „בזשעזשין" טרפה ווי חזיר...

וואַרטען טאַקע די פּראָווינצער יודען יעדער אויף זיין „שטאָט". צו זיין „שטאָט" האָט ער „צוטרוי". דערזעהט דער סטריקאָווער יוד פון ווייטען „זיין" „סטריקאָוו", פּאַכט ער מיט'ן טיכעל צום שאָפער: „הערצקע דראַנג — שטוי"! אַ מהומה זאָל אויף דיר קומען, ווי ביזטו אין אַלדע ריחות? וואַרט און וואַרט, „לויוויטש" איז שוין צוויי מאָל אָנגעקומען, „טאָמאַשאָוו" איז אויך נאָר וואָס עֶנט-לאָפען, „גלאָוונע" געהט צום קאַלישער וואַ, זאָל — אפשר ווילסטו, איך אַ סטריקאָווער זאָל פאָהרען מיט „פּאַרעמביק?"...

אמתע לאָקאַל - פּאַטריאָטען, מיט אַנ'עכטען „סוואי דאַ סוועגא"...

אוועק קיין בויבעריק

פאַנ'יע שאָצע" — שטעלט א יוד אויף דער אַלט שטאָט אָפּ אַנ'אויטאָבוס, איהר פאָהרט אַהיים? טאַ שטעלט מיך אָפּ אויף דער פּילסודסקי גאַס, ביים מאַרק.

דער יוד האָט זיך אַריינגעזעצט אין אויטאָבוס אַ מידער פון אַ גאַנצען טאָג אַרומלויפען איז ער איינגעדרימעלט, דער אויטאָבוס האָט זיך געוויגט אויפ'ן שאָסע און דער יוד האָט געכראָפּעט ווי אַ לאָקאָמאָטיוו.

— ר' יוד, זייט מוחל, שטעהט אויף — האָט דער שאָפער אויפגעוועקט דעם יוד — גיט אַהער די פּאָר גראָשען און „אַדיאַזר"...

— וואו בין איך? — האָט זיך דער יוד אַרומגעקוקט אין אַלע זייטען ווי אַ זינדיגער.

— איהר זעהט נישט? — האָט דער שאָפער געזאָגט — אויף דער פּילסודסקי גאַס, נעבען מאַרק

— אָט האָט איהר דאָך דעם רבינ'ס מקוה, ס'אַלטע בית-המדרש - גיי'ר זעהט נישט?

— וואָסער רבינ'ס מקוה? וואָסער בית מדרש? וואָס האָקט איהר אַ טשיינעק? איך וואוין דאָך אויף דער פּילסודסקי — אויף דער ווסכאָדניאַ, מיין איך, וואוהין האָט איהר מיך געפיהרט?

— קיין אַלעקסאַנדער.

— וואָסער אַלעקסאַנדער? איך בין דאָך אַ לאָדזער! וואוהין האָט איהר מיך געפיהרט צום טייוועל!

דער לאָדזער יוד איז מיט דעם זעלבען אויטאָבוס צוריקגעפאָהרען קיין לאָדז — צומאָרגענס...

אב—נעק.

מאַשין-לעבער
ווערן אָנגענומען אויסצוויינען ביי
ג. נאַרדמאַן, שרודמיעסקא 8

קלאַנג-קינא-טעאַטער
APOLLO
אָנהייב 4 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג—12 אייגער בייטאָג

היינט פּרעמיערע!
גלאָקען-ציהער פון נאָטער-דאַם
גרויסער מעכטיגער קלאַנג-פילם
VICTOR HUGO
— אין דער — הויפּט-ראָלע:
LON CHANEY

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיס-סונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פטרלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א האמער-קאפ אזן עס פאלט אריין אין דעם בוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פטרדריען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעל גענעגע תפל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע ארטאפעדען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר ברעכורעכונג בעזמטיגען זיכער דעם א גערטען און געפעהרליכסטע ברוך. אויך פאר הויקערס לייטענגען מיט הייל-גארטען און אפאראטן פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גלידער פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע ארטן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארן: פראפ. ד״ר באראנטש, פראפ. דר. י. מארישלער, פראפ. ד״ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

אויף דעם וועג דריק איך אויס מיין הארציגע דאנקבארקייט דעם ה׳ ד״ר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט פארטער, פאר זיין וואונדערבארע צוזאמזונג פון בראנזש לויט זיין מעטאדע מיין 8-יעהריג זוהנדעלע. אזוי ארום האט ער בעפרייט מיין זוהן פון א שווערער אפעראציע. הייגט פיהלט זיך מיין זוהן זעהר גוט און איך דאנק איהם הארציג דעם גרויסען ספעציאליסט.

רויטמאן יענקעל, לאדז, קילינסקיעגא 40, אפיצינע, 2 שטאק (צעגעלניאנא 35)

ZAKŁ. GRAWERSKI FABR. STEMPLI H. JOSKOWICZ Piotrkowska 156

ENGLISH

פאראנפאנגער און פארט-געשריטענע. קאנווערסא-ציע, ליטעראטור צו צוגענגליכע פרייזען ערטיילט א פעהיגער פע-דאגאג. – אפערטען אין אדמיניסטר. פאר „Mir"

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHETA

26 זגערזשער 26

הייגט און פאלגענדע טעג!

גרויסע פרעמיערע!

„דער דזשאדז-קעניג"

אין די הויפט-ראלען:

LAURA LA PLANTE

JOHN BOLES

אויסער׳ן פראגראם: קלאנג-צוגאבען.

נעכסטער פראגראם: „מיין זובעלע"

דער זאל איז גוט בעהייצט.

אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען

ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט צו ביליגע פרייזען ביי קערש, סקווערא־ווא 15 לינקע אפיצינע, 1-שטער שטאק.

---

44 וויכטיג פאר מחותנים! 44

קייפט נישט קיין

מעבעל

בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט אין מיין מעבעל-געשעפט

Ch. ŁAZNIK

44 גדאנסקא (דלוגא) 44

טעל. 162-56

נאר ביי מיר קענט איהר בעקומען פערש. מעבעל שעהן, גוט און ביליג.

בעט: כמויף אויך געניצטע מעבעל, דיוואנעס א. ז. וו.

44 קומט און איבערצייגט אייך! 44

גערענקט, יודען!

אז איהר דארפט פריהער נישט אינטערנעהמען קיין שום שריט אין אייער רעכטליכען ענין, כל זמן איהר האט זיך נישט פערשטענדיגט מיט׳ן רעכטס-פובליציסט י. אינפעלד. לאדז. פיעטריס. 31

אויפנאהם-שעה׳ן טעגליך פון 4—8 אוו.

שריפטליכע אנפראגען קאן מען אדרעסירען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

גאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט לאסמעטיק.

— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונד. — —

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. –

וויזיט 3 זל.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע פון מאגיסטער

ב. שאץ

פיעטריקאווער 37

פראנט, 2 שטאק.

אנאליזען פון קאל, אורין לייכעך און אנד.

מעסיגע פרייזען.

Gimnazjum Żeńskie

JÓZEFA ABA

w Łodzi. Zielona 10, tel. 122-12

543

איינשרייבונגען פון קאנדידאטקעס נעהמט-אן דער סעקרע-טאריאט פון גימנאזיום ביז׳ן 29-טען ד. ח. איינשליסליך אין די לערן-שעה׳ן.

DYREKCJA

אויטאגענישע שווייסונגען

מעטאל-בעארבייטונגען

שלאסעריי-ארבייטען

מאשינען-טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13

(רוג זאכאדניא)

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

עס איז נויטיג

ס׳קענען זיך מעלדען אין סינאגאגען-כאר פאל יסטען א סאפראן און אנ׳אלט מיט געשולטע שטימען. צו מעלדען זיך יעדען מיטוואך אין סינא-גאגען-כאר-צימער. 522

ס׳ווערען געזוכט אגענטען צו עטליכע אר-טיקלען פון ערשטע געברויך, געזיכערטע פרנסה גענגען קויציע. צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג. 435

עס ווערט געזוכט א גוטער ריכטעווער ביים קאמאשען-שטעפער וויינפעלד, גליבנא 33. 689

לאקאלען

צו פערמיטען א צימער אויף זאכאדניא-גאס מיט קראפט און קאנצעליע, געאייגענט אויף שטרימף א. ד. גל. האלב פערד מאטאר „בערגמאן" צו פער-קויפען. צו ערפאהרען זאכאדניא 29, יאקובאוויטש, אין פראנט-געשעפט.

ביליג צו פערדינגען 2 אדער 3 מעב-לירטע צימערן מיט א בעזונדערען איינגאנג און אלע בעקוועהמליכקייטען. צו ערפאהרען וואכאדניא-גאס 39, 2-טער שטאק, וו. 33. 535

---

2 סאלידע יונגעלייט קענען בעקומען לאזשי ביי אנ׳אינטעליגענטער פאמיליע געגען ביליגען מאנאטליכען אפצאהל. פאמארסקא 14, פראנט, 2-טער שטאק, וואהנ. 4. 541

---

3 צימער און קוך מיט אלע בעקוועהמליכ-קייטען זעהר ביליג איבערצוגעבן. אל. קאסטשושקי 11 צו ערפאהרען אין בעקעריי ביים איגהאבער. 646

יעדער איינציגער

האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או״וו צאהלט די העכסטע פרייזען

א.ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען

ווי אויך פערטיגע שייטלען צו ביליגע פרייזען

ביי פרוי ב. פארזשוצקא, קאמיעננא 5

2-טער הויף, לינקס 2-טער שטאק.

Dr. med. STUPEL

Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego

האט בעגייט די אויפנאהמע אין רענטגענאלאגיע אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 12—6 נאכמ. זונטאג פון 12 — 2 מיטאג.

אין וועגערישע קראנקהייטען אין דער היים אויף מיעלטשארסקיעגא 12 (שקאלנא) טעל. 118-28 פון 7—9 אווענד, זונטאג פון 4—6 נאכמ.

אנגעשטעלטע און ארבייטסלאזע בערעכטיגטע אין דערהיים מיטוואך און זונטאג בחנם.

Dr. Różaner

ספעציאליסט פון הויט און וועגערישע קראנק-הייטען, מענער-שוועכע און קינדערלאזיגקייט נארוטאוויטשא 9, טעלעפאן 128-98

נעמט אן פון 8—10; 4—8 אווענד.

זונטאג פון 9 ביז 10 פריה.

אנ׳ארט צו שלאפען

פאר 1 אדער 2 יונגעלייט

איז אפצוגעבען פון זאפארט. — צו ערפאהרען פיעטריקאווער 33, אויפ׳ן 2. הויף, פארטער

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

11-טען ליסטאפאד 9

קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 2—3

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „משארי") טעל. 134-72

נעהמט אן פון 1/2 2 – 4 און פון 7 – 8 אווענד.

Dr. A. SZMIRGELD

ספעציאליסט פון נערווענקראנקהייטען

שפראכשטערונגען, (שטאמלען און אנדערע)

היילונג פון שוואך-אנטוויקעלטע און שווער-ערציהבארע קינדער

ul. SRODMIEJSKA Nr. 27

טעלעפאן 151-89 פון 5 ביז 7

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט אנאליזען, עלקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אווענד.

בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

רעטשניצע

פון דאקטוירים - ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

ס׳נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען וואלינסקי, זאלצוואסער, לוביטש, סלא-באדסקי, סערשנער, שיפמאן, שמירגעלד, שמערלאווסקי.

ווי אויך וויזיטען אין שטאט.

עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט.

DR. MED. J. LUBICZ

כירורג - ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען.

פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

איינענע פראצאוניע פון ומעמליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: תקלארקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארטעטען א. ז. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

Dr. med.

H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר הויט-, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43) טעל. 141-32

עמפאנגס-שעה׳ן 8 – 10, 12 – 2 און 5 – 8, זונטאג אין יו״ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6—5 זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.

פאר׳ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען פון בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער ווייט 8 שפאלטען

אין טעקסט—40	. . . . .	60—	4 .
נאכ׳ן טעקסט—12	. . . . .	18—	8 .

פאר א מילימעטער-שורה: ... דער שפאלט 50 גראש, מייטער. אויסל. 100 גראש, מייטער. טעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Krafman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.